

*SKONSOLIDOWANE
SPRAWOZDANIE FINANSOWE
GRUPY ORZEŁ BIAŁY
Za rok zakończony 31 grudnia 2015*

*sporządzone wg
Międzynarodowych
Standardów
Sprawozdawczości
Finansowej
Zatwierdzonych
do stosowania w UE*

18 marca 2015 roku

Skonsolidowany Rachunek zysków i strat	4
Skonsolidowane Sprawozdanie z całkowitych dochodów	5
Skonsolidowane Sprawozdanie z sytuacji finansowej	6
Skonsolidowane Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	7
skonsolidowane Zestawienie zmian w kapitale własnym	8
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające	9
1. Informacje ogólne	9
2. Skład Grupy	9
3. Skład Zarządu jednostki dominującej	11
4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	12
5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	12
5.1. Profesjonalny osąd	12
5.2. Niepewność szacunków	12
6. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	13
6.1. Oświadczenie o zgodności	14
6.2. Waluta funkcjonalna i waluta skonsolidowanego sprawozdania finansowego	14
7. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości	14
8. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie	15
9. Zmiana szacunków	16
10. Istotne zasady rachunkowości	16
10.1. Zasady konsolidacji	16
10.2. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych oraz wspólnych przedsięwzięciach	17
10.3. Wycena do wartości godziwej	18
10.4. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej	19
10.5. Rzeczowe aktywa trwałe	20
10.6. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	21
10.7. Nieruchomości inwestycyjne	21
10.8. Wartości niematerialne	22
10.9. Leasing	23
10.10. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych	24
10.11. Koszty finansowania zewnętrznego	24
10.12. Aktywa finansowe	24
10.13. Utrata wartości aktywów finansowych	26
10.14. Wbudowane instrumenty pochodne	27
10.15. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia	27
10.16. Zapasy	28
10.17. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	28
10.18. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	28
10.19. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne	29
10.20. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	29
10.21. Rezerwy	29
10.22. Odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe	30
10.23. Płatności w formie akcji	30

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
(w tysiącach PLN)

10.24. Przychody	31
10.25. Koszty	31
10.26. Podatki	32
10.27. Zysk netto na akcję	33
11. Segmenty operacyjne	33
12. Przychody i koszty	34
12.1. Przychody ze sprzedaży produktów i usług	34
12.2. Przychody netto ze sprzedaży produktów (struktura terytorialna)	34
12.3. Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	35
12.4. Koszty według rodzajów	35
12.5. Koszty sprzedanych towarów i materiałów	35
12.6. Pozostałe przychody	35
12.7. Pozostałe koszty	36
12.8. Przychody finansowe	36
12.9. Koszty finansowe	37
13. Składniki innych całkowitych dochodów	37
14. Podatek dochodowy	37
14.1. Obciążenie podatkowe	37
14.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej	38
14.3. Odroczony podatek dochodowy	39
15. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS	39
16. Zysk przypadający na jedną akcję	40
17. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty	40
18. Rzeczowe aktywa trwałe	41
19. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	42
20. Nieruchomości inwestycyjne	42
20.1. Wycena wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych	43
21. Wartości niematerialne	44
22. Pozostałe aktywa	45
23. Świadczenia pracownicze	46
23.1. Świadczenia emerytalne	46
23.2. Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	46
24. Zapasy	47
25. Krótkoterminowe należności oraz pozostałe aktywa niefinansowe	47
26. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	48
27. Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały rezerwowe	49
27.1. Kapitał podstawowy	49
27.2. Pozostałe kapitały rezerwowe	50
27.3. Niepodzielony zysk(strata) i ograniczenia w wypłacie dywidendy	50
28. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	50
29. Rezerwy	55
29.1. Stan rezerw	55
29.2. Zmiany stanu rezerw	55
30. Zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe	57
30.1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	57

30.2.	Pozostałe zobowiązania niefinansowe	57
30.3.	Rozliczenia międzyokresowe	58
31.	Przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami wynikającymi ze skonsolidowania sprawozdania z sytuacji finansowej niektórych pozycji oraz zmianami wynikającymi ze skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych	58
32.	Zobowiązania inwestycyjne	59
33.	Zobowiązania warunkowe	59
33.1.	Sprawy sądowe.....	61
33.2.	Rozliczenia podatkowe.....	61
34.	Informacje o podmiotach powiązanych	62
34.1.	Podmiot o znaczącym wpływie na Grupę	62
34.2.	Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi.....	62
34.3.	Pożyczka udzielona członkowi Zarządu.....	62
34.4.	Inne transakcje z udziałem członków Zarządu.....	62
34.5.	Wynagrodzenie kadry kierowniczej Grupy	62
35.	Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych	63
36.	Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym.....	63
36.1.	Ryzyko stopy procentowej	64
36.2.	Ryzyko walutowe.....	64
36.3.	Ryzyko cen towarów	65
36.4.	Analiza wrażliwości.....	65
36.5.	Ryzyko kredytowe	68
36.6.	Ryzyko związane z płynnością.....	68
37.	Instrumenty finansowe	69
37.1.	Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych	69
37.2.	Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych	71
37.3.	Ryzyko stopy procentowej	73
37.4.	Zabezpieczenia.....	74
38.	Zarządzanie kapitałem	75
39.	Struktura zatrudnienia.....	75
40.	Test na utratę wartości w odniesieniu do wartości firmy.....	75
41.	Zdarzenia następujące po dniu bilansowym	77

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku

		okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku	okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku
	<i>Nota</i>		
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży towarów i produktów	12.1-12.3	508 536	458 563
Koszt własny sprzedaży	12.4-12.5	475 450	435 998
Zysk/(strata) brutto ze sprzedaży		33 086	22 565
Koszty sprzedaży	12.4	2 362	2 660
Koszty ogólnego zarządu	12.4	22 515	24 280
Pozostałe przychody	12.6	26 989	21 377
Pozostałe koszty	12.7	18 685	17 040
Zysk/(strata) z działalności operacyjnej		16 513	(38)
Przychody finansowe	12.8	1 827	3 538
Koszty finansowe	12.9	2 659	2 463
Udział w wyniku jednostki stowarzyszonej		(80)	-
Zysk/(strata) brutto		15 601	1 037
Podatek dochodowy	14	2 560	872
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej		13 041	165
Działalność zaniechana			
Zysk/(strata) za rok obrotowy z działalności zaniechanej		-	-
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy		13 041	165
Przypadający/a na:			
Akcjonariuszy jednostki dominującej		13 168	425
Udziały nie dające kontroli		(126)	(260)
Zysk/(strata) na jedną akcję:	16		
– podstawowy z zysku za rok obrotowy		0,78	0,01
– podstawowy z zysku z działalności kontynuowanej za rok obrotowy		0,78	0,01
– rozwodniony z zysku za rok obrotowy		0,78	0,01
– rozwodniony z zysku z działalności kontynuowanej za rok obrotowy		0,78	0,01

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku

		okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku	okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku
	Nota		
Zysk/(strata) netto za okres		13 041	165
Inne całkowite dochody			
<i>Pozycje podlegające przeklasyfikowaniu do zysku/ (straty)</i>			
<i>w kolejnych okresach sprawozdawczych:</i>			
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych		(6 752)	4 075
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów		1 279	(844)
Pozycje podlegające przeklasyfikowaniu do zysku/ (straty)			
w kolejnych okresach sprawozdawczych	13	(5 473)	3 231
<i>Pozycje nie podlegające przeklasyfikowaniu do zysku/ (straty)</i>			
<i>w kolejnych okresach sprawozdawczych:</i>			
Przeszacowanie gruntów i budynków		(64)	1547
Zyski/straty aktuarialne		(146)	
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów		40	(294)
Pozycje nie podlegające przeklasyfikowaniu do zysku/ (straty)			
w kolejnych okresach sprawozdawczych	13	(170)	1 253
Inne całkowite dochody netto	13	(5 643)	4 484
CAŁKOWITY DOCHÓD ZA OKRES		7 398	4 649
Przypadający na			
Akcjonariuszy jednostki dominującej		7 524	4 909
Udziały niekontrolujące		(126)	(260)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

na dzień 31 grudnia 2015 roku

	Nota	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
AKTYWA			
Aktywa trwałe		167 771	160 602
Rzeczowe aktywa trwałe	18,19	141 321	132 888
Nieruchomości inwestycyjne	20	3 536	4 355
Wartości niematerialne	21	9 737	10 169
Długoterminowe aktywa finansowe	22	872	-
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	14,3	12 191	13 076
Należności		114	114
Aktywa obrotowe		178 419	212 134
Zapasy	24	83 354	106 397
Krótkoterminowe należności i pozostałe aktywa niefinansowe	25	78 061	78 263
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	26	17 004	21 068
Inne aktywa finansowe	22	-	6 406
Aktywa przeznaczone do sprzedaży		47	410
SUMA AKTYWÓW		346 237	373 146
PASYWA			
Kapitał własny (przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej)		246 923	239 399
Kapitał podstawowy	27	7 160	7 160
Pozostałe kapitały rezerwowe	27	222 181	227 503
Zyski zatrzymane/niepokryte straty	27	17 582	4 736
Udziały nie dające kontroli		68	586
Kapitał własny ogółem		246 991	239 985
Zobowiązania długoterminowe		47 658	58 083
Rezerwy	29	12 704	12 582
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	13	150	1 186
Długoterminowe kredyty bankowe i pożyczki	28	17 072	23 492
Długoterminowe zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe	30	17 732	20 823
Zobowiązania krótkoterminowe		51 588	75 078
Rezerwy	29	3 821	2 614
Krótkoterminowe kredyty bankowe i pożyczki	28	9 348	29 597
Krótkoterminowe zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe	30	37 990	42 867
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	30	429	-
Zobowiązania razem		99 246	133 161
SUMA PASYWÓW		346 237	373 146

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku

	Nota	okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku	okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk/(strata) brutto		15 601	1 037
Korekty o pozycje:			
Amortyzacja		18 274	(16 651)
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych		8 877	7 909
Koszty i przychody z tytułu odsetek		(11)	1 159
Zysk/strata z tytułu działalności inwestycyjnej		1 834	730
Zmiana stanu rezerw		(10 532)	(596)
Zmiana stanu zapasów		1 183	(159)
Zmiana stanu należności i pozostałych aktywów niefinansowych		23 043	(32 313)
Zmiana stanu zobowiązań i rozliczeń międzyokresowych		202	212
Zapłacony podatek dochodowy	31	(5 509)	7 917
Inne korekty	31	(749)	(270)
		(64)	(1240)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		33 875	(15 614)
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Wpływy ze sprzedaży środków trwałych i wartości niematerialnych		1 221	607
Wpływy ze sprzedaży aktywów finansowych		124	-
Wpływy z tytułu odsetek		196	(292)
Spłaty udzielonych pożyczek		-	553
Wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych		(7 923)	(14 390)
Wydatki netto na nabycie aktywów finansowych		(2 268)	-
Inne		(11)	(3)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(8 661)	(13 525)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu emisji akcji własnych			-
Wydatki z tytułu dywidendy			-
Wpływy z kredytów i pożyczek		38 847	22 296
Spłata kredytów i pożyczek		(65 949)	(19 438)
Zapłacone odsetki		(1 334)	(968)
Inne	31	(842)	1 566
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(29 278)	3 456
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		(4 064)	(25 683)
Różnice kursowe netto			
Środki pieniężne na początek okresu		21 068	46 751
Środki pieniężne na koniec okresu		17 004	21 068

SKONSOLIDOWANE ZESTAWIENIE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku

Przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej						
	Nota	Kapitał podstawowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane/ niepokryte straty	Razem	Udziały nie dające kontroli Kapitał własny ogółem
Na dzień 1 stycznia 2015 roku		7 160	227 503	4 736	239 399	586 239 985
Zysk/(strata) netto za okres				13 167	13 167	(126) 13 041
Inne całkowite dochody netto za okres	13		(5 643)		(5 643)	(5 643)
Całkowity dochód za okres			(5 643)	13 167	7 524	(126) 7 398
Podział wyniku za poprzedni rok obrotowy	27.2		321	(321)		
Utrata kontroli nad jednostką	2					(392) (392)
Na dzień 31 grudnia 2015 roku		7 160	222 181	17 582	246 923	68 246 991
Na dzień 1 stycznia 2014 roku (przekształcone)		7145	248 964	(21 627)	234 482	846 235 328
Zysk/(strata) netto za okres		-		425	425	(260) 165
Inne całkowite dochody netto za okres		-	4 484		4 484	4 484
Całkowity dochód za okres			4 484	425	4 909	(260) 4 649
Pokrycie straty za poprzedni rok obrotowy		-	(25 938)	25 938		
Emisja akcji serii F		15	-		15	- 15
Inne		-	(7)	-	(7)	- (7)
Na dzień 31 grudnia 2014 roku		7 160	227 503	4 736	239 399	586 239 985

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego załączone na stronach od 9 do 79 stanowią jego integralną część.

ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały („Grupa”) składa się z Orzeł Biały S.A. („jednostka dominująca”, „Spółka”) i jej spółek zależnych (patrz Nota 2). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Orzeł Biały obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku oraz zawiera dane porównawcze za rok zakończony 31 grudnia 2014 roku.

Orzeł Biały S.A. („jednostka dominująca”) jest spółką akcyjną z siedzibą w Piekarach Śląskich, której akcje znajdują się w publicznym obrocie.

Jednostka dominująca jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000099792 Spółce nadano numer statystyczny REGON 270647152.

Czas trwania jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy jest nieoznaczony

Podstawowym przedmiotem działania jednostki dominującej jest:

Odzysk surowców z materiałów segregowanych PKD 38.32.Z

2. Skład Grupy

W skład Grupy wchodzi Orzeł Biały S.A. oraz następujące spółki:

Spółki zależne objęte konsolidacją metodą pełną:

Jednostka	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności	Podmiot dominujący	Procentowy udział Spółki w kapitale	
				31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Pumech Sp. z o.o.	Bytom	Produkcja konstrukcji stalowych Usługi serwisowe i remontowe	ORZEŁ BIAŁY S.A.	98%	98%
Centralna Pompownia „Bolko” Sp. z o.o.	Bytom	Działalność usługowa wspomagająca pozostałe górnictwo i wydobywanie	Pumech Sp. z o.o.	100%	100%
Ekobat Orzeł Biały Sp. z o.o.	Bytom	Recykling tworzyw sztucznych	ORZEŁ BIAŁY S.A.	100%	100%
Med-Orzeł Sp. z o.o.	Piekary Śląskie	Usługi medyczne	ORZEŁ BIAŁY S.A.	-	100%
PPT EkoPark Sp. z o.o.	Piekary Śląskie	Restrukturyzacja lokalnego przemysłu Pozyskiwanie inwestorów	ORZEŁ BIAŁY S.A.	wyceniana metodą praw własności	41,44%
Orzeł Surowce Sp. z o.o.	Bytom	Skup i sprzedaż złomu zużytych akumulatorów	ORZEŁ BIAŁY S.A.	100%	100%
Centrum Recyklingu Akumulatorów Sp. z o.o.	Warszawa	Sprzedaż hurtowa odpadów i złomu	Orzeł Surowce Sp. z o.o.	100%	100%
Speedmar Sp. z o.o.	Poznań	Transport drogowy towarów	Orzeł Surowce Sp. z o.o.	100%	100%
IP Lead Sp. z o.o.	Wrocław	Zarządzanie spółką	ORZEŁ BIAŁY S.A.	100%	100%
IP Lead Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.	Wrocław	Promocja i zarządzanie markami oraz znakami towarowymi Grupy	-	-	100%

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

Helidor Sp. z o.o.	Wrocław	Promocja i zarządzanie markami oraz znakami towarowymi Grupy	ORZEŁ BIAŁY S.A.	100%	-
Eko-Kompozyty Sp. z o.o.	Bytom	Wdrażanie innowacyjnych technologii recyklingowych	ORZEŁ BIAŁY S.A.	100%	wyceniana metodą praw własności

Jednostki stowarzyszone wyceniane metodą praw własności:

Jednostka	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności	Procentowy udział Grupy w kapitale	
			31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
PPT EkoPark Sp. z o.o.	Piekary Śląskie	Restrukturyzacja lokalnego przemysłu Pozyskiwanie inwestorów	37,5%	konsolidacja metodą pełną
Eko-Kompozyty Sp. z o.o.	Bytom	Wdrażanie innowacyjnych technologii recyklingowych	konsolidacja metodą pełną	24,90%
Trianna Investment sp. z o.o.	Warszawa	Spółka o charakterze holdingowym	-	49%

Na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Spółkę dominującą w podmiotach zależnych i stowarzyszonych jest równy udziałowi w kapitałach tych jednostek.

W okresie sprawozdawczym miały miejsce następujące zmiany w składzie Grupy Kapitałowej:

- W dniu 12.02.2015 r. Spółka Orzeł Biały S.A. na podstawie umowy sprzedaży, zbyła na rzecz osoby fizycznej 5 400 udziałów Spółki **Med-Orzeł sp. z o.o.** z siedzibą w Piekarach Śląskich - co stanowi 100% wszystkich udziałów w kapitale zakładowym w spółce Med-Orzeł sp. z o.o., o łącznej wartości nominalnej 270 tys. zł za łączną cenę sprzedaży wynoszącą 134 tys. zł.
- W dniu 28.04.2015 r. na podstawie Postanowienia Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach, Wydział VIII Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zostały zarejestrowane w KRS zmiany, uchwalone w dniu 11.12.2014 r. przez Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników **Eko-Kompozyty sp. z o.o.**, uchwałą nr 4 w przedmiocie obniżenia kapitału zakładowego spółki o kwotę 3 755 tys. zł, poprzez zmniejszenie liczby udziałów z liczby 100 000 udziałów o łącznej wartości nominalnej 5 000 tys. zł do 24 900 udziałów o wartości nominalnej 1 245 tys. zł. Obniżenie kapitału zakładowego Eko-Kompozyty jest wynikiem dobrowolnego umorzenia udziałów spółki, tj. 75 100 udziałów w kapitale zakładowym, o wartości nominalnej 50 zł każdy, o łącznej wartości nominalnej 3 755 tys. zł. W wyniku powyższych działań, Orzeł Biały S.A. stała się jedynym wspólnikiem (100% udziałów) w spółce Eko-Kompozyty sp. z o.o.
W związku z powyższym Spółka zakwalifikowała posiadane udiały jako udiały w jednostce zależnej podlegające konsolidacji metodą pełną.
- W dniu 16.01.2015 r., na podstawie Postanowienia Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu, IP Lead spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A., w wyniku przekształcenia w spółkę

IP Lead spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa, została wykreślona z rejestru przedsiębiorców KRS.

- W dniu 21 grudnia 2015 roku Zgromadzenie Wspólników spółki IP LEAD spółki z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. podjęło uchwałę w przedmiocie zakończenia działalności IP LEAD spółki z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. oraz jej rozwiązaniu bez przeprowadzenia likwidacji. Udziały jakie spółka posiadała w kapitale zakładowym **HELIDOR Sp. z o.o.** zostały przeniesione na spółkę Orzeł Biały S.A. na mocy umowy z dnia 21 grudnia 2015 roku. W dniu 11 stycznia 2016 roku Sąd Rejonowy dla Wrocławia Fabrycznej we Wrocławiu wydał postanowienie, na mocy którego spółka komandytowa została wykreślona z Krajowego Rejestru Sądowego.
- W dniu 1.07.2015 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki **PPT EkoPark** podjęło uchwałę nr 1/07/2015 w przedmiocie podwyższenia kapitału zakładowego spółki z kwoty 9 430 tys. zł do kwoty 10 421 tys. zł, czyli o kwotę 991 tys. zł. poprzez ustanowienie nowych 1982 równych i niepodzielnych udziałów o wartości nominalnej 500 zł każdy. Udziały te objęte zostały przez jednego ze wspólników - Wspólnika Miasto Piekary Śląskie, który objął 1982 nowe udziały o wartości nominalnej 500 zł. każdy. W dniu 18.12.2015 r. Sąd Rejonowy w Gliwicach Wydział X Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego wydał postanowienie, którym dokonano rejestracji wyżej opisanych danych. Po rejestracji zmian Orzeł Biały posiada 37,5 % w kapitale zakładowym spółki EkoPark sp. z o.o.
- W dniu 24 lipca 2015 r. na podstawie Postanowienia Sądu Rejonowego w Gliwicach, Wydział IX Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zostały zarejestrowane w KRS zmiany, uchwalone w dniu 03.06.2015 r. przez Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników PPT EkoPark sp. z o.o. uchwałę nr 1/06/2015w przedmiocie zmiany umowy spółki PPT Ekopark sp. z o.o. Umowa spółki w nowym brzmieniu nie zawiera zapisu, z którego wynika prawo Orzeł Biały S.A. do powoływania i odwoływania większości członków zarządu spółki Park Przemysłowo Technologiczny EkoPark w Piekarach Śląskich Sp. z o.o., który kieruje istotnymi działaniami tego podmiotu. Na tej podstawie oraz w związku z faktem, że Orzeł Biały na dzień zmiany posiadał zaledwie 41,44% udziałów Zarząd stwierdził, że Spółka nie sprawuje już kontroli nad tym podmiotem. W związku z powyższym Spółka zakwalifikowała posiadane udziały jako inwestycje w jednostce stowarzyszonej wyceniane metodą praw własności.

3. Skład Zarządu jednostki dominującej

Na dzień publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Zarząd jednostki dominującej pracował w składzie:

Michael Rohde Pedersen – Prezes Zarządu

W okresie sprawozdawczym oraz od dnia bilansowego do dnia publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego miały miejsce następujące zmiany w składzie Zarządu:

W dniu 15.05.2015 r. Spółka otrzymała informację od Wiceprezesa Zarządu Spółki Orzeł Biały S.A. Pana Tomasza Lewickiego o jego rezygnacji z dniem 15 maja 2015 roku, z dotychczas pełnionej funkcji członka Zarządu Spółki Orzeł Biały S.A.

4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 18 marca 2016 roku.

5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

5.1. Profesjonalny osąd

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy wymaga od Zarządu jednostki dominującej osądów, szacunków oraz założeń, które mają wpływ na prezentowane przychody, koszty, aktywa i zobowiązania i powiązane z nimi noty oraz ujawnienia dotyczące zobowiązań warunkowych. Niepewność co do tych założeń i szacunków może spowodować istotne korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w przyszłości.

Waluta funkcjonalna

MSSF nakłada na jednostki obowiązek oceny waluty funkcjonalnej. MSR 21 określa, iż waluta funkcjonalna to waluta podstawowego środowiska gospodarczego, w którym działa jednostka. W związku z tym Zarząd jednostki dominującej dokonał oceny waluty funkcjonalnej. Przy ustalaniu waluty funkcjonalnej Zarząd jednostki dominującej przeanalizował walutę, która wywiera główny wpływ na ceny sprzedaży towarów i usług oraz na koszty operacyjne (robocizny i materiałów oraz na pozostałe koszty związane z dostarczaniem towarów lub świadczeniem usług) Spółki.

Ponad 58% przychodów Spółki dotyczy sprzedaży w EUR, 40% w PLN natomiast 2% w USD. Spółka posiada znaczące salda należności handlowych w walucie. Jednocześnie koszty operacyjne (w tym koszty zużycia materiałów, wynagrodzeń, usług obcych, podatków) ponoszone są w polskich złotych. Również zaciągnięte przez Spółkę kredyty i pożyczki wyrażone są w polskich złotych.

W ocenie Zarządu walutą funkcjonalną Spółki jest polski złoty.

Walutą funkcjonalną pozostałych spółek zależnych objętych konsolidacją jest złoty polski.

Klasyfikacja umów leasingowych

Grupa dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

5.2. Niepewność szacunków

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym. Grupa przyjęła założenia i szacunki na temat przyszłości na podstawie wiedzy posiadanej podczas sporządzania sprawozdania finansowego. Występujące założenia i szacunki mogą ulec zmianie na skutek wydarzeń w przyszłości wynikających ze zmian rynkowych lub zmian nie będących pod kontrolą Grupy. Takie zmiany są odzwierciedlane w szacunkach lub założeniach w chwili wystąpienia.

Utrata wartości aktywów

Grupa na podstawie MSR 36.9 nie przeprowadziła testów na utratę wartości środków trwałych oraz wartości niematerialnych, gdyż nie wystąpiły jakiejkolwiek przesłanki wskazujące na to, iż mogła wystąpić utrata wartości aktywów trwałych. Natomiast przeprowadzono testy dla należności i zapasów oraz dokonano odpisów aktualizujących należności i zapasy.

Odpisy aktualizujące wartość należności, zapasów i aktywów finansowych

Odpisu z tytułu utraty wartości należności dokonuje się, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że jednostka nie będzie w stanie otrzymać wszystkich należnych kwot z uwzględnieniem stopnia ryzyka, jakie wiąże się z daną należnością.

Odpisu z tytułu utraty wartości zapasów dokonuje się jeśli w wyniku porównania wartości historycznych z wartościami aktualnymi na dzień bilansowy (cena sprzedaży możliwa do uzyskania) jednostka stwierdza, że posiadane zapasy utraciły swoją wartość. Zarząd dokonując szacunków wartości netto możliwej do uzyskania opiera się na najbardziej wiarygodnych dowodach, dostępnych w czasie ich sporządzania, co do przewidywanej kwoty, możliwej do zrealizowania z tytułu sprzedaży zapasów.

Odpisu z tytułu utraty wartości aktywów finansowych dokonuje na koniec każdego okresu sprawozdawczego. Grupa ocenia czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika aktywów finansowych mające miejsce po początkowym ujęciu tego składnika aktywów.

Wycena rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane przez niezależnego aktuariusza za pomocą metod aktuarialnych. Przyjęte w tym celu założenia zostały przedstawione w notce 24.2.

Wycena pozostałych rezerw tj. na koszty premii dla pracowników, koszty urlopów oraz pozostałe koszty opiera się na szacunkach Zarządu.

Rezerwa na likwidację składników rzeczowego majątku trwałego

Grupa tworzy rezerwę na likwidację składników rzeczowego majątku trwałego w przypadku wystąpienia takiego obowiązku lub podjęcia takiego zobowiązania przez kierownictwo Grupy. Rezerwa tworzona jest w wysokości wynikającej z otrzymanych ofert dotyczących likwidacji składników aktywów trwałych. Grupa dokonuje aktualizacji wartości rezerwy na każdy dzień bilansowy.

Rezerwa na rekultywację

Grupa tworzy rezerwę na likwidację składowisk odpadów poprzemysłowych powstających w wyniku procesu technologicznego ze względu na obowiązek prawny wynikający ze stosownych ustaw. Podstawą szacowania rezerwy są opracowania i analizy techniczno- ekonomiczne sporządzone przez Grupę. Na koniec każdego okresu Grupa dokonuje aktualizacji wartości rezerwy.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek ustala się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Grupa kieruje się profesjonalnym osądem.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych. Grupa corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

6. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o zasadę kosztu historycznego z wyjątkiem nieruchomości inwestycyjnych, wyceny pochodnych instrumentów finansowych

i wydzielenia aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży, gdy ich wartość godziwa jest niższa od wartości bilansowej. Należności i zobowiązania początkowo ujmowane są w wartości godziwej.

Wartość bilansowa ujętych zabezpieczanych aktywów i zobowiązań jest korygowana o zmiany wartości godziwej, które można przypisać ryzyku, przed którym te aktywa i zobowiązania są zabezpieczane.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Grupę.

6.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE („MSSF UE”). Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Grupę działalność, w zakresie stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości. MSSF różnią się od MSSF UE. Grupa skorzystała z możliwości, występującej w przypadku stosowania Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych przez UE, zastosowania KIMSF 21 dopiero od okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2015 roku natomiast zmian do MSR 19 oraz Zmian wynikających z przeglądu MSSF – Cykl 2010-2012 od okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku.

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Niektóre jednostki Grupy prowadzą swoje księgi rachunkowe zgodnie z polityką (zasadami) rachunkowości określonymi przez Ustawę z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości („Ustawa”) z późniejszymi zmianami i wydanymi na jej podstawie przepisami („polskie standardy rachunkowości”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera korekty nie zawarte w księgach rachunkowych jednostek Grupy wprowadzone w celu doprowadzenia sprawozdań finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF.

6.2. Waluta funkcjonalna i waluta skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy zostały przedstawione w PLN, które są również walutą funkcjonalną jednostki dominującej. Dla każdej z jednostek zależnych ustalana jest waluta funkcjonalna i aktywa oraz zobowiązania danej jednostki są mierzone w tej walucie funkcjonalnej. Grupa stosuje metodę konsolidacji bezpośredniej i wybrała sposób rozliczania zysków lub strat z przeliczenia, który jest zgodny z tą metodą.

7. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok zakończony 31 grudnia 2014 roku, z wyjątkiem zastosowania następujących zmian do standardów oraz nowych interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2015 roku:

- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2011-2013 obejmujące:
 - Zmiany do MSSF 3 *Połączenia przedsiębiorstw*

Zmiany wyjaśniają, że nie tylko wspólne przedsięwzięcia, ale również wspólne ustalenia umowne pozostają poza zakresem MSSF 3. Wyjątek ten stosuje się jedynie do sporządzania sprawozdania finansowego wspólnego ustalenia umownego. Zmiana ta stosowana jest prospektywnie.

Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.

- Zmiany do MSSF 13 *Wycena według wartości godziwej*

Zmiany wyjaśniają, że wyjątek dotyczący portfela inwestycyjnego ma zastosowanie nie tylko do aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, ale także do innych umów objętych MSR 39. Zmiany stosuje się prospektywnie.

Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.

- Zmiany do MSR 40 *Nieruchomości inwestycyjne*

Opis dodatkowych usług opisany w MSR 40 rozróżnia nieruchomości inwestycyjne od nieruchomości zajmowanych przez właściciela (to jest od rzeczowych aktywów trwałych). Zmiana stosowana jest prospektywnie i wyjaśnia, że to MSSF 3, a nie definicja dodatkowych usług zawarta w MSR 40, używany jest do określenia czy transakcja jest nabyciem aktywa czy też przedsięwzięcia.

Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.

KIMSF 21 *Opłaty publiczne*

Interpretacja wyjaśnia, że jednostka ujmuje zobowiązanie z tytułu opłaty publicznej w momencie, gdy nastąpi zdarzenie obligujące, czyli działanie, które wywołuje konieczność uiszczenia opłaty zgodnie z przepisami. W przypadku opłat należnych po przekroczeniu minimalnego progu, jednostka nie rozpoznaje zobowiązania do momentu, gdy zostanie osiągnięty ten próg. KIMSF 21 stosowany jest retrospektywnie.

Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani wyniki działalności Grupy.

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego standardu, interpretacji lub zmiany, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie w świetle przepisów Unii Europejskiej.

8. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 9 Instrumenty Finansowe (opublikowano dnia 24 lipca 2014 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do MSR 19 Programy określonych świadczeń: Składki pracownicze (opublikowano dnia 21 listopada 2013 roku) – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lipca 2014 roku lub później, w UE mające zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lutego 2015 roku lub później,
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2010-2012 (opublikowano dnia 12 grudnia 2013 roku) – niektóre ze zmian mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lipca 2014 roku lub później, a niektóre prospektywnie dla transakcji mających miejsce dnia 1 lipca 2014 roku lub później, w UE mające zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lutego 2015 roku lub później,
- MSSF 14 Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe (opublikowano dnia 30 stycznia 2014 roku) – zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej proces zatwierdzania standardu w wersji wstępnej nie zostanie zainicjowany przed ukazaniem się standardu w wersji ostatecznej - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 11 Rozliczenie nabycia udziału we wspólnej działalności (opublikowano dnia 6 maja 2014 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,

- Zmiany do MSR 16 oraz MSR 38 Wyjaśnienie dopuszczalnych metod amortyzacji (opublikowano dnia 12 maja 2014 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
- MSSF 15 Przychody z tytułu umów z klientami (opublikowano dnia 28 maja 2014 roku), obejmujący zmiany do MSSF 15 Data wejścia w życie MSSF 15 (opublikowano 11 września 2015 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do MSR 16 i MSR 41 Rolnictwo: rośliny produkcyjne (opublikowano dnia 30 czerwca 2014 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
- Zmiany do MSR 27 Metoda praw własności w jednostkowym sprawozdaniu finansowym (opublikowano dnia 12 sierpnia 2014 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem (opublikowano dnia 11 września 2014 roku) – nie podjęto decyzji odnośnie terminu, w którym EFRAG przeprowadzi poszczególne etapy prac prowadzących do zatwierdzenia niniejszych zmian - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE - termin wejścia w życie został odroczony przez RMSR na czas nieokreślony,
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2012-2014 (opublikowano dnia 25 września 2014 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28 Jednostki inwestycyjne: Zastosowanie wyjątku dotyczącego konsolidacji (opublikowano dnia 18 grudnia 2014 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
- Zmiany do MSR 1 Ujawnienia (opublikowano dnia 18 grudnia 2014 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji Zarząd nie zakończył jeszcze prac nad oceną wpływu wprowadzenia powyższych standardów oraz interpretacji na stosowane przez Grupę zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do działalności Grupy lub jej wyników finansowych.

9. Zmiana szacunków

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych.

Grupa w grudniu 2015 roku dokonała weryfikacji przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego. Przeprowadzona weryfikacja wykazała, iż wystąpiły przesłanki do zmiany dotychczasowych stawek amortyzacyjnych. Zmiany będą miały zastosowanie od 2016r.

10. Istotne zasady rachunkowości

10.1. Zasady konsolidacji

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe Orzeł Biały S.A. oraz sprawozdania finansowe jej jednostek zależnych sporządzone za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku. Sprawozdania finansowe jednostek zależnych po uwzględnieniu korekt doprowadzających do zgodności z MSSF sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie jednostki dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. W celu eliminacji jakichkolwiek rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się korekty.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane, chyba że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez jednostkę dominującą ma miejsce, wtedy gdy:

- posiada władzę nad danym podmiotem,
- podlega ekspozycji na zmienne zwroty lub posiada prawa do zmiennych zwrotów z tytułu swojego zaangażowania w danej jednostce,
- ma możliwość wykorzystania władzy w celu kształtowania poziomu generowanych zwrotów.

Spółka weryfikuje fakt sprawowania kontroli nad innymi jednostkami, jeżeli wystąpiła sytuacja wskazująca na zmianę jednego lub kilku z wyżej wymienionych warunków sprawowania kontroli.

W sytuacji, gdy spółka posiada mniej niż większość praw głosów w danej jednostce, ale posiadane prawa głosu są wystarczające do jednostronnego kierowania istotnymi działaniami tej jednostki, oznacza to, że sprawuje nad nią władzę. W momencie oceny czy prawa głosu w danej jednostce są wystarczające dla zapewnienia władzy, Spółka analizuje wszystkie istotne okoliczności, w tym:

- wielkość posiadanego pakietu praw głosu w porównaniu do rozmiaru udziałów i stopnia rozproszenia praw głosu posiadanych przez innych udziałowców;
- potencjalne prawa głosu posiadane przez Spółkę, innych udziałowców lub inne strony;
- prawa wynikające z innych ustaleń umownych; a także
- dodatkowe okoliczności, które mogą dowodzić, że Spółka posiada lub nie posiada możliwości kierowania istotnymi działaniami w momentach podejmowania decyzji, w tym schematy głosowania zaobserwowane na poprzednich zgromadzeniach udziałowców.

Zmiany w udziale własnościowym jednostki dominującej, które nie skutkują utratą kontroli nad jednostką zależną są ujmowane jako transakcje kapitałowe. W takich przypadkach w celu odzwierciedlenia zmian we względnych udziałach w jednostce zależnej Grupa dokonuje korekty wartości bilansowej udziałów kontrolujących oraz udziałów niekontrolujących. Wszelkie różnice pomiędzy kwotą korekty udziałów niekontrolujących a wartością godziwą kwoty zapłaconej lub otrzymanej odnoszone są na kapitał własny i przypisywane do właścicieli jednostki dominującej.

10.2. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych oraz wspólnych przedsięwzięciach

Jednostki stowarzyszone są to jednostki, na które jednostka dominująca bezpośrednio lub poprzez spółki zależne wywiera znaczący wpływ i które nie są ani jej jednostkami zależnymi, ani wspólnymi przedsięwzięciami.

Wspólne przedsięwzięcia to ustalenia umowne, na mocy których dwie lub więcej stron podejmuje działalność gospodarczą podlegającą współkontroli.

Rok obrotowy jednostek stowarzyszonych i jednostki dominującej jest jednakowy. Spółki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia stosują zasady rachunkowości zawarte w Ustawie. Przed obliczeniem udziału w aktywach netto jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć dokonuje się odpowiednich korekt w celu doprowadzenia danych finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF stosowanymi przez Grupę.

Inwestycje Grupy w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności. Zgodnie z metodą praw własności inwestycję w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu ujmuje się początkowo według kosztu, a następnie koryguje w celu uwzględnienia udziału Grupy w wyniku finansowym i innych całkowitych dochodach jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia. Jeżeli udział Grupy w stratach jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia przekracza wartość jej udziałów w tym podmiocie, Grupa zaprzestaje ujmowania swojego udziału w dalszych stratach. Dodatkowe straty ujmuje się wyłącznie w zakresie odpowiadającym prawnym lub zwyczajowym zobowiązaniom przyjętym przez Grupę lub płatnościom wykonanym w imieniu jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia.

Inwestycję w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu ujmuje się metodą praw własności od dnia, w którym dany podmiot uzyskał status wspólnego przedsięwzięcia lub jednostki stowarzyszonej. W dniu dokonania inwestycji w jednostkę stowarzyszoną lub we wspólne przedsięwzięcie kwotę, o jaką koszty inwestycji przekraczają wartość udziału Grupy w wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań tego podmiotu, ujmuje się jako wartość firmy i włącza w wartość bilansową tej inwestycji. Kwotę, o jaką udział Grupy w wartości godziwej netto w możliwych do zidentyfikowania aktywach i zobowiązaniach przekracza koszty inwestycji, ujmuje się bezpośrednio w wyniku finansowym w okresie, w którym dokonano tej inwestycji.

Przy ocenie konieczności ujęcia utraty wartości inwestycji Grupy w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu stosuje się wymogi MSR 39. W razie potrzeby całość kwoty bilansowej inwestycji testuje się na utratę wartości zgodnie z MSR 36 „Utrata wartości aktywów” jako pojedynczy składnik aktywów, porównując jego wartość odzyskiwalną z wartością bilansową. Ujęta utrata wartości stanowi część wartości bilansowej inwestycji. Odwrócenie tej utraty wartości ujmuje się zgodnie z MSR 36 w stopniu odpowiadającym późniejszemu zwiększeniu wartości odzyskiwalnej inwestycji.

Grupa przestaje stosować metodę praw własności w dniu, kiedy dana inwestycja przestaje być jej jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem oraz w sytuacji, gdy zostaje sklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży. Różnicę między wartością bilansową jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia na dzień zaprzestania stosowania metody praw własności a wartością godziwą zatrzymanych udziałów i wpływów ze zbycia części udziałów w tym podmiocie uwzględnia się przy obliczaniu zysku lub straty ze zbycia danej jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia.

10.3. Wycena do wartości godziwej

Grupa wycenia instrumenty finansowe takie jak instrumenty dostępne do sprzedaży oraz instrumenty pochodne oraz aktywa niefinansowe takie jak nieruchomości inwestycyjne w wartości godziwej na każdy dzień bilansowy.

Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów, bądź zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach zbycia składnika aktywów między uczestnikami rynku na dzień wyceny w aktualnych warunkach rynkowych. Wycena wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się albo:

- na głównym rynku dla danego składnika aktywów bądź zobowiązania,
- w przypadku braku głównego rynku, na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

Zarówno główny jak i najbardziej korzystny rynek muszą być dostępne dla Grupy.

Wartość godziwa składnika aktywów lub zobowiązania jest mierzona przy założeniu, że uczestnicy rynku przy ustalaniu ceny składnika aktywów lub zobowiązania działają w swoim najlepszym interesie gospodarczym.

Wycena wartości godziwej składnika aktywów niefinansowych uwzględnia zdolność uczestnika rynku do wytworzenia korzyści ekonomicznych poprzez jak największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów lub jego zbycie innemu uczestnikowi rynku, który zapewniłby jak największe i jak najlepsze wykorzystanie tego składnika aktywów.

Grupa stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych.

Wszystkie aktywa oraz zobowiązania, które są wyceniane do wartości godziwej lub ich wartość godziwa jest ujawniana w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym są klasyfikowane w hierarchii wartości godziwej w sposób opisany poniżej na podstawie najniższego poziomu danych wejściowych który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość:

- Poziom 1 – Notowane (nieskorygowane) ceny rynkowe na aktywnym rynku dla identycznych aktywów lub zobowiązań,

- Poziom 2 – Techniki wyceny dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest bezpośrednio bądź pośrednio obserwowalny,
- Poziom 3 - Techniki wyceny dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest nieobserwowalny.

Na każdą datę bilansową, w przypadku aktywów i zobowiązań występujących na poszczególne daty bilansowe w sprawozdaniu finansowym Grupa ocenia, czy miały miejsce transfery między poziomami hierarchii poprzez ponowną ocenę klasyfikacji do poszczególnych poziomów, kierując istotnością danych wejściowych z najniższego poziomu, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość).

Podsumowanie istotnych zasad rachunkowości dotyczących wyceny do wartości godziwej.

Zarząd określa zasady i procedury dotyczące zarówno systematycznego wyceniania do wartości godziwej np. nieruchomości inwestycyjnych oraz nienotowanych aktywów finansowych jak i wycen jednorazowych np. w przypadku aktywów przeznaczonych do sprzedaży w działalności zaniechanej.

Niezależni rzeczoznawcy w sytuacji planów związanych ze sprzedażą aktywów są angażowani do przeprowadzenia wyceny znaczących aktywów takich jak nieruchomości.

10.4. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Pozycje zawarte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym Grupa prowadzi działalność tj. w walucie funkcjonalnej. Sprawozdania finansowe prezentowane są w złotych polskich (PLN), który stanowi walutę funkcjonalną i walutę prezentacji Grupy.

Wyrażone w walutach obcych operacje gospodarcze ujmuje się na dzień ich zawarcia odpowiednio po kursie:

- faktycznie zastosowanym w przypadku sprzedaży lub kupna walut,
- średnim ogłoszonym dla danej waluty przez NBP z dnia poprzedzającego ten dzień w przypadku zapłaty należności lub zobowiązań, jeżeli nie jest zasadne zastosowanie faktycznego kursu,
- w przypadku pozostałych operacji po kursie średnim ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na dzień zawarcia transakcji, chyba, że w zgłoszeniu celnym lub w innym wiążącym jednostkę dokumencie ustalony został inny kurs. Kursem obowiązującym na dzień zawarcia transakcji jest średni kurs NBP ogłoszony w ostatnim dniu roboczym poprzedzającym zawarcie transakcji.

Na dzień bilansowy wycenione zostały wyrażone w walutach obcych:

- składniki aktywów – po kursie średnim ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień,
- składniki pasywów – po kursie średnim ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień.

Różnice kursowe, dotyczące pozostałych aktywów i pasywów wyrażonych w walutach obcych, powstałe na dzień wyceny oraz przy zapłacie należności i zobowiązań w walutach obcych, ujmuje się bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
USD	3,9011	3,5072
EUR	4,2615	4,2623

10.5. Rzeczowe aktywa trwałe

Za rzeczowe aktywa trwałe uznaje się środki trwałe:

- które są utrzymywane przez jednostkę w celu wykorzystywania ich w procesie produkcyjnym lub przy dostawach towarów i świadczeniu usług, w celu oddania do używania innym podmiotom na podstawie umowy najmu lub w celach administracyjnych
- którym towarzyszy oczekiwanie, iż będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden okres,
- w stosunku, do których istnieje prawdopodobieństwo, iż jednostka uzyska w przyszłości korzyści ekonomiczne związane ze składnikiem majątkowym, oraz których wartość można określić w sposób wiarygodny.

Do rzeczowych aktywów trwałych zaliczane są m.in.: nieruchomości, tj. grunty własne, budynki, obiekty inżynierii wodnej i lądowej, maszyny, urządzenia, specjalistyczne części zamienne, środki transportu i inne ruchome środki trwałe, ulepszenia w obcych środkach trwałych, środki trwałe w budowie.

Na dzień początkowego ujęcia rzeczowe aktywa trwałe wycenia się w cenie nabycia/koszcie wytworzenia.

Cenę nabycia/koszt wytworzenia powiększają koszty finansowania zewnętrznego zaciągniętego na sfinansowanie nabycia lub wytworzenie środka trwałego, uwzględnia się również wynik na sprzedaży wyrobów w ramach próbnej produkcji (MSR 16 pkt. 17.e).

Na dzień przejścia na Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej Grupa zastosowała wycenę rzeczowych aktywów trwałych w wartości godziwej i stosuje tę wartość godziwą jako zakładany koszt ustalony na dzień przejścia, zgodnie z paragrafem 16 MSSF 1.

Na dzień bilansowy rzeczowe aktywa trwałe wyceniane są w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonych o skumulowane odpisy amortyzacyjne i wszelkie odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Odpisy amortyzacyjne środków trwałych dokonywane są metodą liniową przez przewidywany okres użytkowania w Spółce danego środka trwałego.

Przyjęto okresy użytkowania środków trwałych w następujących przedziałach:

Budynki oraz obiekty inżynierii wodnej i lądowej: 2-40 lat,

Maszyny i urządzenia: 2-30 lat,

Środki transportu: 2-6 lat,

Inne – 2-11 lat.

Okres użytkowania ustalany jest indywidualnie dla poszczególnych składników środków trwałych.

Powyższe okresy użytkowania dotyczą nowych i używanych środków trwałych. Jeżeli do użytkowania jest wprowadzony używany środek trwały, wówczas stawki amortyzacji ustalane są indywidualnie, odpowiednio do przewidywanego okresu użytkowania danego środka trwałego. Indywidualny okres użytkowania stosowany jest również dla amortyzacji specjalistycznych maszyn i urządzeń. Podstawą naliczania odpisów amortyzacyjnych jest wartość początkowa.

W użytkowanych w Spółce środkach trwałych nie stwierdzono istotnych części składowych środków trwałych (komponentów), których okres użytkowania znacząco różni się od okresu użytkowania całego środka trwałego.

Za rzeczowe aktywa trwałe uznaje się specjalistyczne części zamienne o istotnej wartości początkowej i okresie użytkowania powyżej 1 roku. Pozostałe części zamienne wykazuje się, jako zapasy i ujmuje w rachunku zysków i strat w momencie ich wykorzystania.

Amortyzację rozpoczyna się, gdy środek trwały jest dostępny do użytkowania. Amortyzacji zaprzestaje się na wcześniejszą z dat: gdy środek trwały zostaje zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży (lub zawarty w grupie do zbycia, która jest zaklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży) zgodnie z MSSF 5 „Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży i działalność zaniechana” lub zostaje usunięty z ewidencji bilansowej. Metoda amortyzacji, stawka amortyzacyjna oraz wartość końcowa podlegają weryfikacji na każdy dzień bilansowy. Wszelkie wynikające z przeprowadzonej weryfikacji zmiany ujmuje się jak zmianę szacunków.

Środek trwały usuwa się z ewidencji bilansowej, gdy zostaje zbyty lub, gdy nie oczekuje się wpływu dalszych korzyści ekonomicznych z jego użytkowania lub zbycia. Zyski lub straty na usunięciu pozycji rzeczowych aktywów trwałych ustala się, jako różnicę pomiędzy przychodami netto ze zbycia (jeżeli występują) i wartością bilansową tych środków trwałych i ujmuje w rachunku zysków i strat.

Odpisów z tytułu utraty wartości dokonuje się do poziomu wartości odzyskiwalnej, jeżeli wartość bilansowa danego środka trwałego (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego on należy) jest wyższa od jego oszacowanej wartości odzyskiwalnej. Test na utratę wartości przeprowadza się i ujmuje ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości zgodnie z zasadami określonymi w punkcie „Utrata wartości”.

10.6. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe i ich grupy do sprzedaży uznaje się za przeznaczone do sprzedaży, w sytuacji gdy ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Ten warunek może być spełniony tylko, kiedy wystąpienie transakcji sprzedaży jest wysoce prawdopodobne, a składnik aktywów jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do sprzedaży zakłada zamiar kierownictwa Grupy do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu dokonania klasyfikacji.

Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży zgodnie z MSSF 5 wykazywane są w odrębnej pozycji i wyceniane w wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości bilansowej w zależności, która z nich jest niższa.

Jeśli Grupa chce dokonać transakcji zbycia, w wyniku której utraciłaby kontrolę nad swoją jednostką zależną, wszystkie aktywa i zobowiązania tej jednostki zależnej są klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży niezależnie od tego, czy Grupa zachowa udziały niedające kontroli po tej transakcji.

Jeżeli Grupa jest zobowiązana do realizacji planu sprzedaży, polegającego na sprzedaży inwestycji we wspólne przedsięwzięcie lub jednostkę stowarzyszoną lub części takiej inwestycji, inwestycję lub jej część przeznaczoną do sprzedaży klasyfikuje się jako przeznaczoną do sprzedaży po spełnieniu w/w kryteriów, a Grupa zaprzestaje stosowania metody praw własności do rozliczania części inwestycji sklasyfikowanej jako przeznaczona do sprzedaży. Pozostała część inwestycji w jednostkę stowarzyszoną lub wspólne przedsięwzięcie, niesklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży, nadal jest rozliczana metodą praw własności. Grupa zaprzestaje stosowania metody praw własności w chwili zbycia, jeżeli transakcja zbycia powoduje utratę znaczącego wpływu na jednostkę stowarzyszoną lub wspólne przedsięwzięcie.

Po dokonaniu transakcji sprzedaży Grupa rozlicza zachowane udziały zgodnie z MSR 39, chyba że udziały te umożliwiają dalszą klasyfikację tego podmiotu jako jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia; w takim przypadku Grupa nadal stosuje metodę praw własności.

10.7. Nieruchomości inwestycyjne

Początkowe ujęcie nieruchomości inwestycyjnych następuje wg ceny nabycia.

Po początkowym ujęciu, nieruchomości inwestycyjne są wykazywane według wartości godziwej. Zyski lub straty wynikające ze zmian wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych są ujmowane w zysku lub stracie w tym okresie, w którym powstały, z uwzględnieniem powiązanego wpływu na podatek odroczony.

Nieruchomości inwestycyjne usuwane są z bilansu w przypadku ich zbycia lub w przypadku stałego wycofania danej nieruchomości inwestycyjnej z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży. Wszelkie zyski i straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej z bilansu ujmowane są w rachunku zysków i strat w okresie, w którym dokonano usunięcia.

Przeniesienia aktywów do nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana sposobu ich użytkowania potwierdzona przez zakończenie użytkowania składnika aktywów przez właściciela lub zawarcie umowy leasingu operacyjnego. Jeżeli składnik aktywów wykorzystywany przez właściciela - Spółkę staje się nieruchomością inwestycyjną, Grupa stosuje zasady opisane w części Rzeczowe aktywa trwałe aż do dnia zmiany sposobu użytkowania tej nieruchomości.

W przypadku przeniesienia nieruchomości inwestycyjnej do aktywów wykorzystywanych przez właściciela, domniemany koszt takiego składnika aktywów, który zostanie przyjęty do celów jego ujęcia w innej kategorii jest równy wartości godziwej nieruchomości ustalonej na dzień zmiany jej sposobu użytkowania.

10.8. Wartości niematerialne

Za wartości niematerialne uznaje się możliwe do zidentyfikowania niepieniężne składniki aktywów, nie posiadające postaci fizycznej. W szczególności do wartości niematerialnych zalicza się nabyte oprogramowanie komputerowe, nabyte prawa majątkowe, autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje, koncesje, prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych.

Na dzień początkowego ujęcia wartości niematerialne wycenia się w cenie nabycia. Cena nabycia wartości niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek gospodarczych jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia.

Na dzień bilansowy wartości niematerialne wycenia się w cenie nabycia pomniejszonej o skumulowaną kwotę odpisów amortyzacyjnych i kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Odpisów amortyzacyjnych od wartości niematerialnych dokonuje się metodą liniową przez okres przewidywanego użytkowania

Grupa nie posiada wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania.

Amortyzację rozpoczyna się, gdy składnik wartości niematerialnych jest dostępny do użytkowania. Amortyzacji wartości niematerialnych zaprzestaje się na wcześniejszą z dat: gdy składnik wartości niematerialnych zostaje zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży (lub zawarty w grupie do zbycia, która jest zaklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży) zgodnie z MSSF 5 „Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży i działalność zaniechana” lub zostaje usunięty z ewidencji bilansowej.

Dla posiadanych przez Grupę składników wartości niematerialnych przyjęto, iż wartość końcowa jest równa zero.

Metoda amortyzacji oraz stawka amortyzacyjna podlegają weryfikacji na każdy dzień bilansowy. Wszelkie zmiany wynikające z przeprowadzonej weryfikacji ujmują się jako zmianę szacunków.

Wszelkie koszty finansowania zewnętrznego poniesione na dostosowywany składnik wartości niematerialnych ujmują się w cenie nabycia.

Wartości niematerialne testuje się na utratę wartości zgodnie z zasadami określonymi w punkcie „Utrata wartości”.

Składnik wartości niematerialnych usuwa się z ewidencji bilansowej, gdy zostaje zbyty lub, gdy nie oczekuje się dalszych korzyści ekonomicznych z jego użytkowania lub zbycia. Zyski lub straty na usunięciu składnika wartości niematerialnych ustala się jako różnicę pomiędzy przychodami netto ze zbycia (jeżeli występują) wartością bilansową tych wartości niematerialnych oraz ujmują w rachunku zysków i strat.

Koszty prac badawczych i rozwojowych

Koszty prac badawczych są ujmowane w zysku lub stracie w momencie poniesienia. Nakłady poniesione na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli można uznać, że zostaną one w przyszłości odzyskane. Po początkowym ujęciu nakładów na prace rozwojowe, stosuje się model kosztu historycznego wymagający, aby składniki aktywów były ujmowane według cen nabycia/ kosztów wytworzenia pomniejszonych o umorzenie i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Skapitalizowane nakłady są amortyzowane przez przewidywany okres uzyskiwania przychodów ze sprzedaży z danego przedsięwzięcia.

10.8.1 Wartość firmy

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej kwotę nadwyżki

- sumy:
 - przekazanej zapłaty,
 - kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz

- w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami wartości godziwej na dzień przejścia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej.
- nad kwotą netto ustaloną na dzień przejścia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań.

Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki. Wartość firmy nie podlega amortyzacji.

Na dzień przejścia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Każdy ośrodek, lub zespół ośrodków, do którego została przypisana wartość firmy:

odpowiada najniższemu poziomowi w Grupie, na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze oraz jest nie większy niż jeden segment operacyjny określony zgodnie z MSSF 8 Segmenty operacyjne.

Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości. W przypadku, gdy wartość firmy stanowi część ośrodka wypracowującego środki pieniężne i dokonana zostanie sprzedaż części działalności w ramach tego ośrodka, przy ustalaniu zysków lub strat ze sprzedaży takiej działalności wartość firmy związana ze sprzedaną działalnością zostaje włączona do jej wartości bilansowej. W takich okolicznościach sprzedana wartość firmy jest ustalana na podstawie względnej wartości sprzedanej działalności i wartości zachowanej części ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

10.9. Leasing

Grupa jako leasingobiorca

Jeżeli warunki wynikające z umowy leasingowej spełniają kryteria – każde z osobna lub łącznie – określone w MSR nr 17, umowę taką klasyfikuje się jako leasing finansowy.

Wartość początkowa przedmiotu leasingu finansowego ustalana jest jako niższa z dwóch wartości:

- wartości rynkowej przedmiotu leasingu wynikającej na ogół z umowy,
- wartości bieżącej opłat leasingowych - z uwzględnieniem opłaty wstępnej i gwarantowanej opłaty końcowej,
- ustalonej za pomocą stopy procentowej leasingu lub krańcowej stopy procentowej, jednak w przypadku braku istotnych różnic wg wartości rynkowej wynikającej z umowy.

Wartość początkową przedmiotu leasingu zwiększają poniesione bezpośrednie koszty takie jak: koszty zawarcia umowy, montaż, fundamenty i inne koszty przystosowania tego przedmiotu do korzystania.

Przedmiot umowy leasingu wykazywany jest w księgach rachunkowych jako składnik aktywów trwałych podlegających amortyzacji, a drugostronnie jako zobowiązanie wobec leasingodawcy.

Zobowiązanie to jest powiększane o część odsetkową.

Opłaty leasingowe netto rozdzielane są na część kapitałową i część odsetkową. Jeśli podział ten jest dokonany przez leasingodawcę i wynika z załącznika do umowy, przyjmuje się dane z umowy.

Część odsetkowa stanowi koszt finansowy, część kapitałowa stanowiąca wartość przedmiotu leasingu, wpływa na zmniejszenie salda zobowiązania.

Jeśli umowa leasingu zapewnia przeniesienie własności przedmiotu leasingu, to przyjmuje się okres ekonomicznego użytkowania tego przedmiotu na zasadach ogólnych i dokonuje odpisów amortyzacyjnych jak dla własnych aktywów. Przy braku pewności, że Grupa uzyska tytuł własności na koniec okresu leasingu, przedmiot umowy leasingu amortyzuje się w okresie wynikającym z umowy leasingowej.

10.10. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją jakiekolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które są w większości niezależne generowanych przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania odzwierciedlającej bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmuje się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od momentu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po uwzględnieniu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmuje się niezwłocznie jako przychód. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

10.11. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia środków trwałych, nieruchomości inwestycyjnych, wartości niematerialnych. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej oraz obciążenia finansowe z tytułu umów leasingu finansowego.

10.12. Aktywa finansowe

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- Pożyczki i należności,
- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności są to notowane na aktywnym rynku aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Grupa zamierza i ma możliwość utrzymać w posiadaniu do tego czasu, inne niż:

- wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,

- wyznaczone jako dostępne do sprzedaży,
- spełniające definicję pożyczek i należności.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności kwalifikowane są jako aktywa długoterminowe, jeżeli ich zapadalność przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Składnikiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik spełniający jeden z poniższych warunków:

- a) jest klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu. Składniki aktywów finansowych kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są:
- nabyte głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,
 - częścią portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych łącznie i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie,
 - instrumentami pochodnymi, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących elementem rachunkowości zabezpieczeń oraz umów gwarancji finansowych,
- b) został zgodnie z MSR 39 wyznaczony do tej kategorii w momencie początkowego ujęcia.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych ujmowane są w rachunku zysków i strat jako przychody (korzystne zmiany netto wartości godziwej) lub koszty (niekorzystne zmiany netto wartości godziwej) finansowe. Jeżeli kontrakt zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, cały kontrakt może zostać zakwalifikowany do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Nie dotyczy to przypadków, gdy wbudowany instrument pochodny nie wpływa istotnie na przepływy pieniężne z kontraktu lub jest rzeczą oczywistą bez przeprowadzania lub po pobieżnej analizie, że gdyby podobny hybrydowy instrument byłby najpierw rozważany, to oddzielenie wbudowanego instrumentu pochodnego byłoby zabronione. Aktywa finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu wyznaczone do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione: (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność w zakresie ujmowania lub wyceny (niedopasowanie księgowe); lub (ii) aktywa są częścią grupy aktywów finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub (iii) aktywa finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane. Na dzień 31 grudnia 2015 roku żadne aktywa finansowe nie zostały wyznaczone do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy (na dzień 31 grudnia 2014 roku: 0).

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki udzielone i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały zaklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży lub nienależące do żadnej z wcześniej wymienionych trzech kategorii aktywów. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej, powiększonej o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych. W przypadku braku notowań giełdowych na aktywnym rynku i braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości. Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku regulowanym albo których wartość godziwa może być ustalona winny wiarygodny sposób) a ich ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczonej ujemnej, ujmuje się w innych całkowitych dochodach. Spadek wartości aktywów dostępnych do sprzedaży spowodowany utratą wartości ujmuje się jako koszt finansowy.

Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji. W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów niekwalifikowanego jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia.

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty z bilansu, gdy Grupa traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

W sytuacji, gdy Grupa:

- posiada ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot oraz
- zamierza rozliczyć się w kwocie netto albo jednocześnie zrealizować składnik aktywów i wykonać zobowiązanie

składnik aktywów finansowych i zobowiązanie finansowe kompensuje się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto.

Porozumienie ramowe opisane w MSR 32.50 nie stanowi podstawy do kompensaty, jeżeli nie zostaną spełnione obydwa kryteria opisane powyżej.

10.13. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

10.13.1 Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek udzielonych i należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej (tj. ustalonej przy początkowym ujęciu) efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się poprzez zastosowanie rachunku odpisów aktualizujących. Kwotę straty ujmuje się w zysku lub stracie.

Grupa ocenia najpierw, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Grupa włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w zysku lub stracie w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

10.13.2 Aktywa finansowe wykazywane według kosztu

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wykazywany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi zostać rozliczony poprzez

dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę odpisu z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

10.13.3 Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnego do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w zysku lub stracie, zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i przekwalifikowana do zysku lub straty. Nie można ujmować w zysku lub stracie odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w zysku lub stracie, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w zysku lub stracie.

10.14. Wbudowane instrumenty pochodne

Wbudowane instrumenty pochodne są oddzielane od umów i traktowane jak instrumenty pochodne, jeżeli wszystkie z następujących warunków są spełnione:

- charakter ekonomiczny i ryzyko wbudowanego instrumentu nie są ściśle związane z ekonomicznym charakterem i ryzykiem umowy, w którą dany instrument jest wbudowany;
- samodzielny instrument z identycznymi warunkami realizacji jak instrument wbudowany spełniałby definicję instrumentu pochodnego;
- instrument hybrydowy (złożony) nie jest wykazywany w wartości godziwej, a zmiany jego wartości godziwej nie są ujmowane w zysku lub stracie.

Wbudowane instrumenty pochodne są wykazywane w podobny sposób jak samodzielne instrumenty pochodne, które nie są uznane za instrumenty zabezpieczające.

Zakres, w którym zgodnie z MSR 39 cechy ekonomiczne i ryzyko właściwe dla wbudowanego instrumentu pochodnego w walucie obcej są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej (głównego kontraktu) obejmuje również sytuacje gdy waluta umowy zasadniczej jest walutą zwyczajową dla kontraktów zakupu lub sprzedaży pozycji niefinansowych na rynku dla danej transakcji.

Oceny, czy dany wbudowany instrument pochodny podlega wydzieleniu Grupa dokonuje na moment jego początkowego ujęcia.

10.15. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia

Grupa stosuje politykę zabezpieczenia przyszłych przepływów pieniężnych.

Zabezpieczenie polega na proporcjonalnym kompensowaniu między sobą wyników uzyskiwanych na skutek zmian wartości godziwej lub zmian przepływów środków pieniężnych wynikających z instrumentu zabezpieczającego i pozycji zabezpieczanej.

W kontekście ogólnej strategii zarządzania ryzykiem Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń w odniesieniu do tych pozycji bilansu, które są narażone na ryzyko niekorzystnych zmian notowań na Londyńskiej Giełdzie Metali (London Metal Exchange – LME) oraz zmian kursów walut.

Głównym celem zawierania kontraktów zabezpieczających (transakcji opcyjnych, forward) jest zabezpieczenie przyszłych przepływów pieniężnych przed ryzykiem kursowym wynikającym z działalności operacyjnej, inwestycyjnej i finansowej.

Instrumenty pochodne wykazywane są w bilansie jako inne aktywa finansowe lub zobowiązania krótkoterminowe i wyceniane są w wartości godziwej.

Wycena kontraktów jest oparta o notowania cen ołowiu na LME i kursie USD ogłaszanych przez NBP.

Zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych, które spełnia w ciągu okresu obrotowego warunki rachunkowości zabezpieczeń jest rozliczane w następujący sposób:

- Część zysku lub straty uzyskanej w wyniku aktualizacji wyceny instrumentu zabezpieczającego do wartości godziwej, którą uznano za skuteczne zabezpieczenie ujmuje się bezpośrednio w pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny”
- Instrumenty pochodne zabezpieczające przepływy pieniężne wycenia się w wartości godziwej, jaka mogłaby zostać uzyskana gdyby transakcja na dzień bilansowy została całkowicie rozliczona z tym, że wartość transakcji prezentowana jest w bilansie per saldo. Część efektywna zabezpieczenia odnoszona jest na kapitał z aktualizacji wyceny.

Zyski i straty wynikające ze zmian wartości godziwej instrumentu pochodnego powstałe w wyniku jego rozliczenia odnoszone są jako przychody w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstały.

10.16. Zapasy

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/ kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Cena nabycia lub koszt wytworzenia każdego składnika zapasów uwzględnia wszystkie koszty zakupu, koszty przetworzenia oraz inne koszty poniesione w trakcie doprowadzania zapasów do ich aktualnego miejsca i stanu – zarówno w odniesieniu do bieżącego, jak i poprzedniego roku – i są ustalane w następujący sposób:

- Materiały - w cenie nabycia ustalonej metodą „pierwsze weszło-pierwsze wyszło”,
- Produkty gotowe i produkty w toku - koszt bezpośrednich materiałów i robocizny oraz odpowiedni narzut pośrednich kosztów produkcji ustalony przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych, z wyłączeniem kosztów finansowania zewnętrznego,
- Towary - w cenie nabycia ustalonej metodą „pierwsze weszło-pierwsze wyszło”.

Ceną sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywanej w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

10.17. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług ujmuje się początkowo według wartości godziwej. Po początkowym ujęciu należności te wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości.

Odpisu z tytułu utraty wartości należności dokonuje się, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że jednostka nie będzie w stanie otrzymać wszystkich należnych kwot z uwzględnieniem stopnia ryzyka, jakie wiąże się z daną należnością. Odpis na należności z tytułu dostaw i usług tworzy się w ciężar pozostałych kosztów w rachunku zysków i strat. Odpis na udzielone pożyczki tworzy się w ciężar kosztów finansowych.

Wszelkie przekazane zaliczki, jak: na poczet przyszłych dostaw towarów i usług, na środki trwałe w budowie, na objęcie udziałów i akcji, nabycie wartości niematerialnych i inne ujmuje się w pozostałych należnościach.

Zasady wyceny innych należności stanowiących aktywa finansowe zostały przedstawione w punkcie „Aktywa finansowe”.

Należności nie stanowiące aktywów finansowych ujmuje się początkowo w wartości nominalnej wycenia na dzień bilansowy w kwocie wymagającej zapłaty z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości.

Z punktu widzenia terminu wymagalności należności kwalifikowane są jako długoterminowe lub krótkoterminowe. Należności o terminie wymagalności powyżej 12 miesięcy od dnia bilansowego kwalifikuje się do aktywów długoterminowych.

10.18. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych, depozyty bankowe płatne na żądanie, inne krótkoterminowe inwestycje o okresie zapadalności nie przekraczającym trzech miesięcy.

Środki pieniężne wycenia się w wartości nominalnej, natomiast depozyty bankowe wraz z naliczonymi odsetkami.

10.19. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku z zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w zysku lub stracie z chwilą usunięcia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

10.20. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania stanowią obecny, wynikający ze zdarzeń przeszłych obowiązek Grupy, którego wypełnienie według oczekiwań, spowoduje wypływ z jednostki środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne.

Do zobowiązań Grupa zalicza:

- zobowiązania z tytułu dostaw i usług,
- zobowiązania z tytułu ceł, podatków, ubezpieczeń i innych tytułów publicznoprawnych,
- zobowiązania z tytułu wynagrodzeń,
- pozostałe zobowiązania.

Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług ujmuje się w bilansie w wartości nominalnej. Wartość księgowa tych zobowiązań odpowiada w przybliżeniu wartości określającej wysokość zamortyzowanego kosztu, przy wykorzystaniu efektywnej stopy procentowej. Zobowiązań krótkoterminowych nie dyskontuje się.

Zobowiązania wobec Banku z tytułu factoringu prezentowane są w bilansie jako zobowiązania krótkoterminowe wobec pozostałych jednostek i wycenia się je w kwocie wymaganej zapłaty. Odsetki i prowizje naliczane i pobierane są w momencie przekazania faktury do factoringu i obciążają bieżący wynik Grupy.

Zobowiązania niezliczone do zobowiązań finansowych wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania z terminem płatności powyżej 12 miesięcy prezentowane są w części długoterminowej.

10.21. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Spółce ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

10.22. Odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe

Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania pracownicy Grupy mają prawo do nagród jubileuszowych oraz odpraw emerytalnych. Nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat. Odprawy emerytalne są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę. Wysokość odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Według MSR 19 nagrody jubileuszowe są innymi długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi, natomiast odprawy emerytalne są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczona przez niezależnego aktuariusza. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne. Zyski i straty z obliczeń aktuarialnych są rozpoznawane w zysku lub stracie.

Ponowna wycena zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych dotyczących programów określonych świadczeń obejmująca zyski i straty aktuarialne ujmowana jest w innych całkowitych dochodach i nie podlega późniejszej reklasyfikacji do zysku lub straty.

10.23. Płatności w formie akcji

Pracownicy (w tym członkowie zarządu) Grupy otrzymują nagrody w formie akcji.

10.23.1 Transakcje rozliczane w instrumentach kapitałowych

Koszt transakcji rozliczanych z pracownikami w instrumentach kapitałowych jest wyceniany przez odniesienie do wartości godziwej na dzień przyznania praw. Wartość godziwa ustalana jest przez niezależnego rzeczoznawcę. Przy wycenie transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych uwzględniane są rynkowe warunki nabycia uprawnień (związane z ceną akcji Spółki) oraz warunki inne niż warunki nabycia uprawnień.

Koszt transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych jest ujmowany wraz z odpowiadającym mu wzrostem wartości kapitału własnego w okresie, w którym spełnione zostały warunki dotyczące efektywności/ wyników lub/ i świadczenia pracy bądź usług, kończącym się w dniu, w którym określeni pracownicy zdobędą pełne uprawnienia do świadczeń („dzień nabycia praw”). Skumulowany koszt ujęty z tytułu transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych na każdy dzień bilansowy do dnia nabycia praw odzwierciedla stopień upływu okresu nabywania praw oraz liczbę nagród, do których prawa – w opinii Zarządu Grupy na ten dzień, opartej na możliwie najlepszych szacunkach liczby instrumentów kapitałowych – zostaną ostatecznie nabyte.

Żadne koszty nie są ujmowane z tytułu nagród, do których prawa nie zostaną ostatecznie nabyte, z wyjątkiem nagród, w przypadku których nabycie praw zależy od warunków rynkowych lub warunków innych niż warunki nabycia uprawnień, które są traktowane jako nabyte bez względu na fakt spełnienia warunków rynkowych lub warunków innych niż warunki nabycia uprawnień, pod warunkiem spełnienia wszystkich innych warunków dotyczących efektywności/ wyników lub/ i świadczenia pracy bądź usług.

W przypadku modyfikacji warunków przyznawania nagród rozliczanych w instrumentach kapitałowych, w ramach spełnienia wymogu minimum ujemne są koszty, jak w przypadku gdyby warunki te nie uległy zmianie. Ponadto, ujmowane są koszty z tytułu każdego wzrostu wartości transakcji w wyniku modyfikacji, wycenione na dzień zmiany.

W przypadku anulowania nagrody rozliczanej w instrumentach kapitałowych, jest ona traktowana w taki sposób, jakby prawa do niej zostały nabyte w dniu anulowania, a wszelkie jeszcze nieujęte koszty z tytułu nagrody są niezwłocznie ujmowane. Dotyczy to również nagród w przypadku, których warunki inne niż warunki nabycia uprawnień będące pod kontrolą Grupy lub pracownika nie są spełnione. Jednakże w przypadku zastąpienia anulowanej nagrody nową nagrodą – określoną jako nagroda zastępcza w dniu jej przyznania, nagroda anulowana i nowa nagroda są traktowane tak, jakby stanowiły modyfikację pierwotnej nagrody, tj. w sposób opisany w paragrafie powyżej.

10.24. Przychody

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) i oraz rabaty. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

10.24.1 Sprzedaż produktów, towarów i materiałów

Przychody są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do towarów i produktów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

10.24.2 Świadczenie usług

Przychody ze sprzedaży usług ujmuje się wtedy, gdy kwotę przychodów można wycenić w sposób wiarygodny, istnieje prawdopodobieństwo, że jednostka gospodarcza uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji, stopień realizacji transakcji na dzień bilansowy może być określony w wiarygodny sposób, koszty poniesione w związku z transakcją oraz koszty zakończenia transakcji mogą być wycenione w wiarygodny sposób.

10.24.3 Odsetki

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich naliczania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy pieniężne przez szacowany okres życia instrumentów finansowych) w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

10.24.4 Dywidendy

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

10.24.5 Przychody z tytułu wynajmu (leasingu operacyjnego)

Przychody z tytułu wynajmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu w stosunku do otwartych umów.

10.24.6 Dotacje rządowe

Jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki, wówczas dotacje rządowe są ujmowane według ich wartości godziwej.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako przychód w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować. Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana na koncie przychodów przyszłych okresów, a następnie stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, ujmowana w zysku lub stracie przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów.

10.25. Koszty

Koszty sprzedanych produktów i usług ujmowane są współmiernie do przychodów ze sprzedaży i obejmują wartość sprzedanych produktów (usług) i innych składników wycenionych po koszcie wytworzenia lub w cenie nabycia.

Koszt wytworzenia produktu obejmuje koszty pozostające w bezpośrednim związku z danym produktem oraz uzasadnioną część kosztów pośrednio związanych z wytworzeniem tego produktu.

Koszty bezpośrednie obejmują wartość zużytych materiałów bezpośrednich, koszty pozyskania i przetworzenia związane bezpośrednio z produkcją i inne koszty poniesione w związku z doprowadzeniem

produktu postaci i miejsca, w jakich znajduje się w dniu wyceny. Do uzasadnionej, odpowiedniej do okresu wytwarzania produktu, części kosztów pośrednich zalicza się zmienne pośrednie koszty produkcji oraz tę część stałych, pośrednich kosztów produkcji, które odpowiadają poziomowi tych kosztów przy normalnym wykorzystaniu zdolności produkcyjnych.

Za normalny poziom wykorzystania zdolności produkcyjnych uważa się przeciętną, zgodną z oczekiwaniami w typowych warunkach, wielkość produkcji za daną liczbę okresów lub sezonów, przy uwzględnieniu planowanych remontów.

Do kosztów wytworzenia produktu nie zalicza się kosztów:

- będących konsekwencją niewykorzystanych zdolności produkcyjnych i strat produkcyjnych,
- ogólnego zarządu,
- kosztów sprzedaży produktów.

10.26. Podatki

10.26.1 Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

10.26.2 Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany poza zyskiem lub stratą; w innych całkowitych dochodach dotyczący pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwości do wyegzekwowania tytułu prawnego do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczony podatek dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

10.26.3 Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako część należności lub zobowiązań.

10.27. Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

11. Segmenty operacyjne

Grupa działa w jednym głównym segmencie sprawozdawczym obejmującym produkcję oraz sprzedaż ołowiu i stopów ołowiu. Segment ten stanowi strategiczny przedmiot działalności, pozostała działalność nie jest znacząca. Jeden segment identyfikuje się w codziennej ewidencji i raportach wewnętrznych.

Z uwagi na te uwarunkowania Grupa nie objęła obowiązkiem sprawozdawczym odrębnych segmentów działalności.

12. Przychody i koszty

12.1. Przychody ze sprzedaży produktów i usług

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014</i>
- sprzedaż produktów	479 168	449 057
- sprzedaż usług	11 491	10 110
- rozliczenie transakcji zabezpieczeń kontraktów terminowych	11 743	(1 340)
	<u>502 402</u>	<u>457 827</u>

12.2. Przychody netto ze sprzedaży produktów (struktura terytorialna)

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014</i>
a) kraj	303 870	257 360
w tym: do jednostek powiązanych		-
- sprzedaż produktów	295 662	252 058
w tym: do jednostek powiązanych		-
- sprzedaż usług	8 208	5 302
w tym: do jednostek powiązanych		-
b) eksport	186 789	201 807
w tym: do jednostek powiązanych	-	-
- sprzedaż produktów	183 506	196 998
w tym: do jednostek powiązanych	-	-
- sprzedaż usług	3 283	4 809
w tym: do jednostek powiązanych	-	-
c) rozliczenie transakcji zabezpieczeń kontraktów terminowych	11 743	(1 340)
	<u>502 402</u>	<u>457 827</u>

Z uwagi na coraz większą ilość podmiotów odbierających produkty, Grupa nie jest uzależniona od żadnego z odbiorców. Najwięksi Odbiorcy przekraczający 10 % przychodów ze sprzedaży Grupy:

Odbiorca	Udział w sprzedaży w % w 2015 roku	Udział w sprzedaży w % w 2014 roku
Johnson Controls Recycling GmbH	26,7	28,5
EXIDE Technologies S.A.	23,3	22,2
ENERSYS Holding Europe GmbH	20,7	14,2

Najwięksi Odbiorcy przekraczający 10% przychodów ze sprzedaży Grupy nie są powiązani z jednostką dominującą oraz z żadną ze spółek Grupy Kapitałowej Orzeł Biały S.A.

12.3. Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014</i>
- sprzedaż towarów	5915	376
- sprzedaż materiałów	219	360
	<u>6 134</u>	<u>736</u>

12.4. Koszty według rodzajów

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014</i>
Amortyzacja	8 877	7 909
Zużycie materiałów i energii	437 194	395 081
Usługi obce	22 082	20 593
Podatki i opłaty	3 224	3 026
Koszty świadczeń pracowniczych	36 174	32 382
Pozostałe koszty rodzajowe	1 595	1 369
Koszty według rodzajów ogółem, w tym:	509 145	460 360
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	469 600	435 323
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	2 362	2 660
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	22 515	24 280
Zmiana stanu produktów	14 668	(1 903)
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki	-	-

12.5. Koszty sprzedanych towarów i materiałów

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014</i>
Wartość sprzedanych towarów	5 648	342
Wartość sprzedanych materiałów	202	333
	<u>5 850</u>	<u>675</u>

12.6. Pozostałe przychody

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014</i>
Dotacje	14 635	15 760
- finansowanie działań CP Bolko Sp. z o.o.	13 927	14 671
- pozostałe	708	1 089
Rozwiązanie rezerwy na rekultywację	-	1 278
Rozwiązanie pozostałych rezerw	299	576
Rozwiązanie odpisu na należności	27	977
Rozwiązanie odpisu na zapasy	262	-
Otrzymane odszkodowania	301	977
Zysk na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych*	10 902	588
Zysk z tytułu przeszacowania nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej	-	1 261
Ujawnienie zapasu	12	504
Inne	551	280
	<u>26 989</u>	<u>21 377</u>

*w tym głównie zbycie nieruchomości tj. prawa użytkowania wieczystego działek wraz z prawem własności budynku (hala D) stanowiącego odrębny przedmiot własności oraz innych urządzeń posadowionych na tych nieruchomościach na rzecz Górnośląskiej Agencji Przedsiębiorczości i Rozwoju sp. z o.o.

Zawarcie umów zbycia nieruchomości związane jest z realizacją porozumienia w przedmiocie zakończenia współpracy w ramach Bytomskiego Parku Przemysłowego, które zostało podpisane w dniu 10.12.2015r.

Stronami porozumienia oprócz Orzeł Biały jest spółka zależna Pumech sp. z o.o. oraz Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju sp. z o.o.

Zgodnie z porozumieniem nastąpił m.in. funkcjonalny podział nieruchomości położonych w obrębie Bytomskiego Parku Przemysłowego oraz nieruchomości przyległych poprzez przeniesienie praw do nieruchomości pomiędzy stronami porozumienia z uwzględnieniem funkcjonalności nieruchomości oraz ich przydatności dla stron, w tym dla Orzeł Biały S.A. i Pumech sp. z o.o.

12.7. Pozostałe koszty

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014</i>
Utworzenie rezerwy na pozostałe zobowiązania	436	-
Utworzenie odpisu na należności	167	693
Strata na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	305	79
Utworzenie odpisu na zapasy	-	284
Strata z tytułu przeszacowania nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej	251	-
Koszty likwidacji środków trwałych	697	-
Wartość zlikwidowanych materiałów i wyrobów	164	-
Koszty utrzymania terenów i budynków w Bytomiu	1 137	-
Koszty utrzymania terenów niedzierżawionych	485	694
Koszty działalności dotowanej - CP Bolko Sp. z o.o.	14 175	14 813
Inne	868	477
	<u>18 685</u>	<u>17 040</u>

12.8. Przychody finansowe

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014</i>
Przychody z tytułu odsetek bankowych	102	163
Pozostałe odsetki	12	1 141
Zysk z dekonsolidacji jednostki*	867	-
Dodatnie różnice kursowe	846	2 234
	<u>1 827</u>	<u>3 538</u>

*dotyczy utraty kontroli na Spółką PTT EkoPark

12.9. Koszty finansowe

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014</i>
Odsetki od kredytów bankowych	1 118	1 015
Odsetki od pożyczek	619	601
Odsetki od innych zobowiązań	117	92
Koszty finansowe z tytułu umów leasingu finansowego	12	11
Prowizje bankowe	405	518
Prowizje i koszty faktoringu	242	
Ujemne różnice kursowe	16	14
Dyskonto zobowiązań z tytułu nabycia udziałów	-	72
Aktualizacja wartości inwestycji (udziały w jednostkach stowarzyszonych)	80	-
Inne	130	140
	<u>2 739</u>	<u>2 463</u>

13. Składniki innych całkowitych dochodów

Składniki innych całkowitych dochodów przedstawiają się następująco:

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014</i>
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży		
Zyski/straty za okres		
Korekty wynikające z przeklasyfikowania do zysku/straty	-	-
Odroczony podatek dochodowy	-	-
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych:		
Kontrakty terminowe	(6752)	4075
Odroczony podatek dochodowy	1 279	(844)
	<u>5 473</u>	<u>3 231</u>
Inne całkowite dochody netto	5 473	3 231

14. Podatek dochodowy

14.1. Obciążenie podatkowe

Główne składniki obciążenia podatkowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku i 31 grudnia 2014 roku przedstawiają się następująco:

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014</i>
<i>Bieżący podatek dochodowy</i>		
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	1 391	86
<i>Odroczony podatek dochodowy</i>		
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	(151)	1 924
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat/ zysku/(stracie)	2 560	872
Obciążenie podatkowe wykazane w innych całkowitych dochodach	(1 319)	1 138

14.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

Uzgodnienie podatku dochodowego od zysku(straty) brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku i 31 grudnia 2014 roku przedstawia się następująco:

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014</i>
Zysk (strata) brutto	15 601	1 037
<i>Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19% (2014 19%)</i>	<i>2 964</i>	<i>197</i>
Różnice pomiędzy zyskiem (stratą) brutto a podstawą opodatkowania podatkiem dochodowym (wg tytułów)	(8 274)	(18 022)
Przychody nie zaliczane do przychodów podatkowych	(7 917)	(12 906)
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów	11 444	5 454
Koszty stanowiące KUP nie będące kosztami rachunkowymi	(2 178)	(5 602)
Koszty z lat ubiegłych zrealizowane podatkowo	(9 623)	(4 693)
Straty z lat ubiegłych	-	(275)
Podstawa opodatkowania podatkiem dochodowym	7 327	(16 985)
Podatek dochodowy według stawki 19%	1 391	-
Zwiększenia podatku (podatek od dywidend)	-	-
Podatek dochodowy bieżący ujęty (wykazany) w deklaracji podatkowej okresu, w tym:	1 391	-
- wykazany w rachunku zysków i strat	1 391	-
- dotyczący pozycji, które zmniejszyły lub zwiększyły kapitał własny	-	-

14.3. Odroczony podatek dochodowy

Odroczony podatek dochodowy wynika z następujących pozycji:

	Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej		Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za rok zakończony	
	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
<i>Rezerwa z tytułu podatku odroczonego</i>				
Rzeczowe aktywa trwałe	2 477	2 597	(120)	1 933
Nieruchomości inwestycyjne	399	408	(9)	394
Kontrakty terminowe	-	1 217	(1 217)	1 016
Dyskonto udziałów	209	295	(86)	182
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	497	509	(12)	(25)
Różnice kursowe z wyceny bilansowej	-	109	(109)	109
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	-	1 263	(1 263)	1 263
Pozostałe	143	1	141	(2)
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	3 725	6 399	(2 674)	4 870
<i>Aktywa z tytułu podatku odroczonego</i>				
Rzeczowe aktywa trwałe	-	-	-	-
Rezerwy	3 193	3 676	(483)	571
kontrakty terminowe	591	525	66	243
Różnice kursowe z wyceny bilansowej	16	-	16	(84)
Strata podatkowa	4 691	5 299	(608)	2 915
Należności handlowe	357	629	(272)	318
Świadczenia na rzecz pracowników	218	347	(129)	112
Naliczone odsetki i prowizje	121	-	121	-
Zapasy	532	-	532	(970)
Wartość podatkowa znaku towarowego	5 729	6 755	(1 026)	(1 026)
Pozostałe	318	1 058	(740)	867
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	15 766	18 289	(2 523)	2 946
Aktywa netto z tytułu odroczonego podatku	12 191	13 076		
Rezerwa netto z tytułu odroczonego podatku	150	1 186		
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego	12 041	11 890	(151)	1 924
- obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat/ zysku/(stracie)			1 167	786
- obciążenie podatkowe wykazane w innych całkowitych dochodach			(1 319)	1 138

15. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Grupa tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów w wysokości 50% przeciętnego wynagrodzenia zgodnie z Zakładowym Układem Zbiorowym Pracy. Celem Funduszu jest finansowanie działalności socjalnej. Grupa skompensowała aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu ponieważ aktywa te nie spełniają definicji aktywów Grupy. W związku z powyższym, saldo netto na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosi -21 tysięcy PLN (na dzień 31 grudnia 2014 roku odpowiednio -4 tysięcy PLN).

Tabele poniżej przedstawiają analitykę aktywów, zobowiązań oraz kosztów Funduszu.

	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2015</i>	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2014</i>
Środki pieniężne	37	44
Zobowiązania z tytułu Funduszu	58	48
Saldo po skompensowaniu	(21)	(4)
	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014</i>
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	317	292

16. Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Grupy przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu skorygowaną o średnią ważoną akcje zwykłych, które zostałyby wyemitowane na konwersji wszystkich rozwadniających potencjalnych instrumentów kapitałowych w akcje zwykłe

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego i rozwodnionego zysku na jedną akcję:

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014</i>
Zysk/ strata netto z działalności kontynuowanej	13 041	165
Zysk netto	13 041	165
Zysk netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	13 041	165
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku na jedną akcję	16 650 649	16 650 649
Wpływ rozwodnienia:	–	–
Opcje na akcje	–	–
Umarzalne akcje uprzywilejowane	–	–
Skorygowana średnia ważona liczba akcji zwykłych zastosowana do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	16 650 649	16 650 649

W okresie między dniem bilansowym a dniem sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne transakcje dotyczące akcji zwykłych lub potencjalnych akcji zwykłych.

17. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

W okresie sprawozdawczym Grupa nie wypłacała i nie deklarowała wypłaty dywidendy

18. Rzeczowe aktywa trwałe

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku	<i>Grunty i budynki</i>	<i>Maszyny i urządzenia</i>	<i>Środki trwałe w budowie</i>	<i>Ogółem</i>
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2015 roku	98 834	120 307	4 096	223 237
Nabycia	-	-	20 696	20 696
Sprzedaż	(1 937)	(4 079)	-	(6 016)
Likwidacja	(781)	(2 614)	(11)	(3 406)
Transfer ze środków trwałych w budowie*	2 028	8 417	(10 580)	(-135)
Transfer do nieruchomości inwestycyjnych **	(46)	-	-	(46)
Transfer do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	(154)	-	-	(154)
Utrata kontroli – PPT Ekopark	(1 382)	(115)	(101)	(1 598)
Inne zwiększenia/zmniejszenia	33	10	-	43
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2015 roku	<u>96 595</u>	<u>121 926</u>	<u>14 100</u>	<u>232 621</u>
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2015 roku	31 451	58 866	32	90 349
Odpis amortyzacyjny za okres	2 665	5 799	-	8 464
Sprzedaż	(651)	(2 532)	-	(3 183)
Likwidacja	(682)	(2 005)	-	(2 687)
Transfer do nieruchomości inwestycyjnych *	-	-	-	-
Transfer do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	(114)	-	-	(114)
Utrata kontroli – PPT Ekopark	(1 382)	(115)	(32)	(1 529)
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2015 roku	<u>31 287</u>	<u>60 013</u>	<u>-</u>	<u>91 300</u>
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2015 roku	<u>67 383</u>	<u>61 441</u>	<u>4 064</u>	<u>132 888</u>
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2015 roku	<u>65 308</u>	<u>61 913</u>	<u>14 100</u>	<u>141 321</u>

*transfer ze środków trwałych w budowie w kwocie 135 tys. zł dot. wartości niematerialnych

** Szczegóły dotyczące transferu gruntu do nieruchomości inwestycyjnych zostały przedstawione w notce 21

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku	<i>Grunty i budynki</i>	<i>Maszyny i urządzenia</i>	<i>Środki trwałe w budowie</i>	<i>Ogółem</i>
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2014 roku	64 807	100 585	48 848	214 240
Nabycia	-	354	12 187	12 541
Sprzedaż	(17)	(787)	-	(804)
Likwidacja	(862)	(855)	-	(1 717)
Transfer ze środków trwałych w budowie	35 795	21 010	(56 939)	(134)
Transfer ze środków trwałych na nieruchomości inwestycyjne	(889)	-	-	(889)
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2014 roku	<u>98 834</u>	<u>120 307</u>	<u>4 096</u>	<u>223 237</u>
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2014 roku	30 816	55 302	32	86 150
Odpis amortyzacyjny za okres	2 214	5 013	-	7 227
Sprzedaż	-	(686)	-	(686)
Likwidacja	(862)	(763)	-	(1 625)
Transfer ze środków trwałych na nieruchomości inwestycyjne	(717)	-	-	(717)
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2014 roku	<u>31 451</u>	<u>58 866</u>	<u>32</u>	<u>90 349</u>
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2014 roku	<u>33 991</u>	<u>45 283</u>	<u>48 816</u>	<u>128 090</u>
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2014 roku	<u>67 383</u>	<u>61 441</u>	<u>4 064</u>	<u>132 888</u>

Kwota skapitalizowanych odsetek od kredytów i pożyczek w 2015 roku wyniosła 0 zł (2014: 980 tys. zł).

Wartość bilansowa maszyn i urządzeń użytkowanych na dzień 31 grudnia 2015 roku na mocy umów leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją zakupu wynosi 2 829 tysięcy PLN (na dzień 31 grudnia 2014 roku: 683 tysięcy PLN). Na aktywach użytkowanych na mocy umów leasingowych oraz umów dzierżawy z opcją zakupu został ustanowiony zastaw pod zabezpieczenie związanych z nimi zobowiązań z tytułu leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją zakupu.

Grunty i budynki o wartości bilansowej 33 555 tysięcy PLN objęte są hipoteką ustanowioną w celu zabezpieczenia kredytów bankowych Grupy (nota 29).

Maszyny i urządzenia o wartości bilansowej 15 615 tysięcy PLN objęte są przewłaszczeniem ustanowionym w celu zabezpieczenia kredytów bankowych Grupy (nota 29).

19. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu

Na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu tych umów oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto przedstawiają się następująco:

	<i>31 grudnia 2015</i> <i>Wartość</i>	<i>31 grudnia 2014</i> <i>Wartość</i>
	<i>opłat wg harmonogramów</i>	<i>opłat wg harmonogramów</i>
W okresie 1 roku	884	341
W okresie od 1 do 5 lat	1 747	226
Powyżej 5 lat	–	–
Opłaty leasingowe ogółem	2 631	567
Minus koszty finansowe	(107)	(22)
	2 524	545
Wartość bieżąca opłat leasingowych, w tym:		
Krótkoterminowe	839	325
Długoterminowe	1 685	220

W roku zakończonym 31 grudnia 2015 roku warunkowe opłaty leasingowe ujęte jako koszt danego okresu obrotowego wyniosły 18 tys. zł (w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2014 roku: 13 tys. zł).

20. Nieruchomości inwestycyjne

	<i>2015</i>	<i>2014</i>
Bilans otwarcia na dzień 1 stycznia	4 355	728
Zmiany stanu:	(819)	3 627
- nabycie nieruchomości inwestycyjnych		-
- aktywowane nakłady		2
- zyski/ straty z tytułu wyceny wartości godziwej *	(251)	1 857
- transfery z aktywów przeznaczonych do sprzedaży **	151	866
- przekwalifikowanie ze środków trwałych	46	1 237
- utrata kontroli PPT Ekopark***	(761)	-
- pozostałe	(4)	(335)
Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia	<u>3 536</u>	<u>4 355</u>

* korekta wyceny nieruchomości inwestycyjnych w Bytomiu w kwocie 251 tys. zł została ujęta w pozostałych kosztach

** W związku ze zmianą krótkoterminowych planów dotyczących gruntów wcześniej przeznaczonych do sprzedaży Spółka dokonała transferu w kwocie 151 tys. zł.

*** w związku z utratą kontroli (szerzej opisano w notcie 2) nieruchomości inwestycyjne zmniejszyły się o kwotę 761 tys. zł

W roku zakończonym 31 grudnia 2015 roku przychody z wynajmu nieruchomości inwestycyjnych wyniosły 225 tys. zł (w roku zakończonym 31 grudnia 2014 roku: 242 tys. zł).

20.1. Wycena wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych

Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych Grupy na dzień 31 grudnia 2014 roku została ustalona na podstawie wyceny przeprowadzonej na ten dzień przez firmę Grupa Konsultingowa DEFIN Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – niezależnych rzeczoznawców niepowiązanych z Grupą. Firma Grupa Konsultingowa DEFIN Sp. z o.o. jest członkiem Instytutu Rzeczoznawców i posiada kwalifikacje odpowiednie do przeprowadzania wycen nieruchomości, a także aktualne doświadczenie w takich wycenach dokonywanych w lokalizacjach, w których znajdują się aktywa Grupy.

Na dzień 31.12.2015 Grupa na podstawie własnych szacunków obniżyła wartość posiadanych budynków inwestycyjnych o kwotę 251 tys. zł. w związku z tym nastąpiło przesunięcie z poziomu 2 do poziomu 3 hierarchii wyceny do wartości godziwej.

Wartość rynkową prawa użytkowania wieczystego gruntu oszacowano w podejściu porównawczym, korygowania ceny średniej.

Wartość odtworzeniową budynków i budowli oszacowano na podstawie zamortyzowanego kosztu odtworzenia. W tym celu wykorzystano podejście kosztowe, metodę kosztów odtworzenia/zastąpienia, technikę wskaźnikową.

Hierarchię wyceny do wartości godziwej przedstawia poniższa tabela:

	31 grudnia 2015	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Budynek biurowy	-	-	-	2496
Grunty	-	-	-	1040

	31 grudnia 2014	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Budynek biurowy	-	-	2747	-
Grunty	-	-	807	801

21. Wartości niematerialne

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku	<i>Koszty prac rozwojowych¹</i>	<i>Patenty i licencje²</i>	<i>Wartość firmy</i>	<i>Inne</i>	<i>Ogółem</i>
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2015 roku	2 994	38	12 523	2 337	17 892
Nabycia	-	105	-	30	194
Sprzedaż	-	-	(1)	(47)	(48)
Odpis aktualizacyjny	-	-	-	-	-
Inne zwiększenia/zmniejszenia	-	-	40	19	59
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2015 roku	<u>2 994</u>	<u>143</u>	<u>12 562</u>	<u>2 339</u>	<u>18 038</u>
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2015 roku	1 522	38	4 405	1 758	7 723
Odpis amortyzacyjny za okres	299	1	-	325	625
Sprzedaż	-	-	-	(47)	(47)
Inne zwiększenia/zmniejszenia	-	-	-	-	-
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2015 roku	<u>1 821</u>	<u>39</u>	<u>4 405</u>	<u>2 036</u>	<u>8 301</u>
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2015 roku	<u>1 472</u>	<u>-</u>	<u>8 118</u>	<u>579</u>	<u>10 169</u>
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2015 roku	<u>1 173</u>	<u>104</u>	<u>8 157</u>	<u>303</u>	<u>9 737</u>

¹ Wytworzone we własnym zakresie

² Nabyte

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku	<i>Koszty prac rozwojowych¹</i>	<i>Patenty i licencje²</i>	<i>Wartość firmy</i>	<i>Inne</i>	<i>Ogółem</i>
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2014 roku	2 994	38	12 523	2 280	17 835
Nabycia	-	-	-	56	56
Sprzedaż	-	-	-	-	-
Likwidacja	-	-	-	-	-
Odpis aktualizacyjny	-	-	-	-	-
Transfer ze środków trwałych w budowie	-	-	-	1	1
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2014 roku	<u>2 994</u>	<u>38</u>	<u>12 523</u>	<u>2 337</u>	<u>17 892</u>
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2014 roku	1 222	37	4 405	1 377	7 041
Odpis amortyzacyjny za okres	300	1	-	381	682
Odpis aktualizujący	-	-	-	-	-
Sprzedaż	-	-	-	-	-
Likwidacja	-	-	-	-	-
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2014 roku	<u>1 522</u>	<u>38</u>	<u>4 405</u>	<u>1 758</u>	<u>7 723</u>
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2014 roku	<u>1 772</u>	<u>1</u>	<u>8 118</u>	<u>903</u>	<u>10 794</u>
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2014 roku	<u>1 472</u>	<u>-</u>	<u>8 118</u>	<u>579</u>	<u>10 169</u>

¹ Wytworzone we własnym zakresie

² Nabyte

22. Pozostałe aktywa

	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2015</i>	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2014</i>
Kontrakty terminowe*	-	6406
Pożyczki udzielone		-
Wartość brutto udziałów**	3 827	1266
- w jednostkach stowarzyszonych i pozostałych	3 827	1266
Odpis aktualizujący wartość udziałów	2 955	1266
- w jednostkach stowarzyszonych i pozostałych	2 955	1266
Razem	<u>872</u>	<u>6406</u>
- krótkoterminowe	-	6406
- długoterminowe	<u>872</u>	<u>-</u>

*opisano w nocie 37.3

** W dniu 24 lipca 2015 r. na podstawie Postanowienia Sądu Rejonowego w Gliwicach, Wydział IX Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zostały zarejestrowane w KRS zmiany, uchwalone w dniu 03.06.2015 r. r. przez Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników PPT EkoPark sp. z o.o. uchwałą nr 1/06/2015w przedmiocie zmiany umowy spółki PPT Ekopark sp. z o.o.

Umowa spółki w nowym brzmieniu nie zawiera zapisu, z którego wynika prawo Orzeł Biały S.A. do powoływania i odwoływania większości członków zarządu spółki Park Przemysłowo Technologiczny EkoPark w Piekarach Śląskich Sp. z o.o., który kieruje istotnymi działaniami tego podmiotu. Na tej podstawie oraz w związku z faktem, że Orzeł Biały na dzień zmiany posiadał zaledwie 41,44% udziałów Zarząd stwierdził, że Spółka nie sprawuje już kontroli nad tym podmiotem.

W związku z powyższym Grupa zakwalifikowała posiadane udziały jako udziały w jednostce stowarzyszonej.

W dniu 28.04.2015 r. na podstawie Postanowienia Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach, Wydział VIII Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zostały zarejestrowane w KRS zmiany, uchwalone w dniu 11.12.2014 r. przez Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Eko-Kompozyty sp. z o.o., uchwałą nr 4 w przedmiocie obniżenia kapitału zakładowego spółki o kwotę 3 755 tys. zł, poprzez zmniejszenie liczby udziałów z liczby 100 000 udziałów o łącznej wartości nominalnej 5 000 tys. zł do 24 900 udziałów o wartości nominalnej 1 245 tys. zł. Obniżenie kapitału zakładowego Eko-Kompozyty jest wynikiem dobrowolnego umorzenia udziałów spółki, tj. 75 100 udziałów w kapitale zakładowym, o wartości nominalnej 50 zł każdy, o łącznej wartości nominalnej 3 755 tys. zł.

W wyniku powyższych działań, Orzeł Biały S.A. stała się jedynym wspólnikiem (100% udziałów) w spółce Eko-Kompozyty sp. z o.o. Grupa zakwalifikowała posiadane udziały jako udziały w jednostce zależnej i objęła konsolidacją.

ZMIANA STANU WARTOŚCI UDZIAŁÓW W JEDNOSTKACH STOWARZYSZONYCH

	Stan na początek okresu 1.01.2015	Zmniejszenia ¹	Zwiększenia ²	Udział w wyniku jednostki stowarzyszonej	Stan na koniec okresu 31.12.2015
- wartość brutto udziałów	1266	1266	3 907	(80)	3827
- odpis aktualizujący	(1266)	(1266)	(2955)	-	(2955)
Ogółem	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>952</u>	<u>(80)</u>	<u>872</u>

¹Objęcie konsolidacją spółki Ekokompozyty

²Utrata kontroli dot.PPT Ekopark

23. Świadczenia pracownicze

23.1. Świadczenia emerytalne

Grupa wypłaca pracownikom przechodzącym na emerytury kwoty odpraw emerytalnych w wysokości określonej przez Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy w wysokości dwunastokrotności najniższego wynagrodzenia. W związku z tym Grupa na podstawie wyceny dokonanej przez profesjonalną firmę aktuarialną tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych. Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli:

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Bilans otwarcia na dzień 1 stycznia	1805	1 616
Koszty wypłaconych świadczeń	-230	-40
Koszty bieżącego zatrudnienia	60	229
Koszty odsetek	28	-
Zyski/straty aktuarialne	145	-
Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia	1 808	1805
- krótkoterminowe	171	202
- długoterminowe	1 637	1 603

Główne założenia przyjęte przez aktuarium na dzień bilansowy do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Stopa dyskontowa (%)	3,00%	2,75%
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)	2,50%	-
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	3,50%	1,46%

Wskaźnik rotacji pracowników (%)

wiek pracownika	do 30	31 – 40	41 – 50	51 – 60	61+ lat
prawdopodobieństwo rezygnacji	5.0%	4.0%	3.0%	2.0%	1.0%

Wzrost lub spadek o 1% przyjętych wskaźników nie wpłynie istotnie na sprawozdanie z sytuacji finansowej oraz całkowite dochody Grupy.

23.2. Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy

W bieżącym okresie sprawozdawczym Grupa ujęła zobowiązanie na świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy z byłym Członkiem Zarządu w łącznej kwocie 167 tys. W skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej zobowiązanie to prezentowane jest w ramach pozostałych zobowiązań.

24. Zapasy

	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2015</i>	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2014</i>
Materiały (według ceny nabycia)	32 989	58 687
Produkcja w toku (według kosztu wytworzenia)	29 516	24 495
Produkty gotowe	22 347	23 439
Towary	1 183	-
Zaliczki na dostawy	119	61
Odpis aktualizujący wartość zapasów	(2 800)	(285)
Zapasy ogółem, według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia (kosztu wytworzenia) oraz wartości netto możliwej do uzyskania	83 354	106 397

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku Grupa dokonała spisania wartości zapasów do wartości netto możliwej do odzyskania w kwocie 2 800 tysięcy PLN (w 2014 roku nie wystąpiły przesłanki do utworzenia odpisu aktualizującego wartość zapasów). Wartość odpisu na zapasy zwiększyła koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów.

Zapasy do wartości 59 400 tysięcy PLN są przedmiotem zastawu rejestrowego na rzecz banków z tytułu zabezpieczenia kredytów w rachunkach bieżących oraz gwarancji płatności.

25. Krótkoterminowe należności oraz pozostałe aktywa niefinansowe

	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2015</i>	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2014</i>
Należności z tytułu dostaw i usług	10 162	74 588
Należności z tytułu dostaw i usług (cesja faktoring)	57 291	-
Należności budżetowe*	9 014	2027
Zaliczki na zapasy	974	1 017
Pozostałe należności	620	631
Należności ogółem (netto)	78 061	78 263
Odpis aktualizujący należności	2 045	1 973
Należności brutto	80 106	80 236

*w tym kwota 6 462 tys. zł dotyczy zwrotu podatku VAT. W związku z wejściem w życie zmian do ustawy o VAT od lipca 2015 roku, sprzedaż produktów jednostki dominującej objęta jest odwrotnym obciążeniem w związku z czym wykazywana jest kwota nadwyżki VAT naliczonego nad należnym, która podlega zwrotowi w terminach określonych w ustawie o VAT.

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj 2 -75 dniowy termin płatności.

Grupa posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych Grupy.

Na 31 grudnia 2015 roku należności z tytułu dostaw i usług w kwocie 2045 tys. PLN (2014: 1 973 tys. PLN) zostały uznane za wątpliwe i w związku z tym objęte odpisem. Zmiany odpisu aktualizującego należności były następujące:

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014</i>
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia	1 973	2 257
Zwiększenie	313	693
Wykorzystanie	128	70
Odpisanie niewykorzystanych kwot (rozwiązanie odpisu)	113	907
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia	<u>2 045</u>	<u>1 973</u>

Poniżej przedstawiono analizę należności z tytułu dostaw i usług, które na dzień 31 grudnia 2015 roku i 31 grudnia 2014 roku były przeterminowane, ale nie uznano ich za nieściągalne i nie objęto odpisem.

	<i>Razem</i>	<i>Nie- przetermi- nowane</i>	<i>Przeterminow- ane, lecz ściągalne</i>			
			<i>< 30 dni</i>	<i>30 – 90 dni</i>	<i>90 – 180 dni</i>	<i>>180 dni</i>
31 grudnia 2015	67 454	64 953	1 464	56	256	725
31 grudnia 2014	<u>74 588</u>	<u>59 115</u>	<u>12 315</u>	<u>2 199</u>	<u>212</u>	<u>747</u>

26. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych. Wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosi 17 004 tysięcy PLN (31 grudnia 2014 roku: 21 068 tysięcy PLN).

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składało się z następujących pozycji:

	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2015</i>	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2014</i>
Środki pieniężne w banku i w kasie	4 259	14 494
Lokaty krótkoterminowe	<u>12 745</u>	<u>6 574</u>
	<u>17 004</u>	<u>21 068</u>

27. Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały rezerwowe

27.1. Kapitał podstawowy

Na dzień 31 grudnia 2015 r.

Seria/ emisja	Rodzaj akcji	Liczba akcji	Wartość serii/ emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
A	zwykłe/ na okaziciela	14 759 929	6 347	Przekształcenie przeds. państwowego	12.12.1991	12.12.1991
B	zwykłe/ na okaziciela	1 800 000	774	Gotówka	12.11.2007	12.11.2007
E	zwykłe/ na okaziciela	56 700	24	Gotówka	13.12.2011	13.12.2011
F	zwykłe/ na okaziciela	34 020	15	Gotówka	14.02.2014	14.02.2014
Kapitał zakładowy, razem		16 650 649	7 160			

Wartość nominalna akcji

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 0,43 PLN i zostały w pełni opłacone.

27.1.1 Prawa akcjonariuszy

Wszystkie akcje Orzeł Biały S.A. są akcjami na okaziciela, są równe i każda akcja daje prawo do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu Spółki.

27.1.2 Akcjonariusze o znaczącym udziale

Lp.	Nazwa akcjonariusza	Stan na dzień 31 grudnia 2015		Stan na dzień 31 grudnia 2014	
		Liczba akcji	% udział w kapitale/ głosach	Liczba akcji	% udział w kapitale/ głosach
1	NEF Battery Holdings S.a.r.l.	10 082 388	60,55%	10 082 388	60,55%
2	PTE PZU S.A.	1 864 850	11,20%	1 864 850	11,20%
3	ING PTE S.A.	1 004 347	6,03%	1 004 347	6,03%
4	Akcjonariat rozproszony (pon. 5 %)	3 699 064	22,22%	3 699 064	22,22%
Ogółem		16 650 649	100,00%	16 650 649	100,00%

27.2. Pozostałe kapitały rezerwowe

Kapitał zapasowy	Stan na dzień 31 grudnia 2015	Stan na dzień 31 grudnia 2014
Z podziału zysku	170 369	170 048
Z publicznej emisji akcji B	47 796	47 796
Z emisji akcji serii E	1 212	1 212
Wycena programu motywacyjnego	1 872	1 872
Razem	221 249	220 928
Pozostałe kapitały		
Aktualizacja wyceny nieruchomości	1 678	1 678
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	2 671	2 736
Wycena kontraktów terminowych (otół)	(3 046)	6 406
Zabezpieczenia (waluta)	(62)	(2 762)
Zyski/ straty aktuarialne	(145)	-
Podatek odroczone	(164)	(1 483)
Razem	932	6 575
Pozostałe kapitały rezerwowe razem:	222 181	227 503

W pozycji pozostałych kapitałów rezerwowych Grupa prezentuje wartość nieodpłatnie otrzymanych praw wieczystego użytkowania gruntów. Kwoty te nie podlegają podziałowi to znaczy nie mogą zostać wypłacone w formie dywidendy.

27.3. Niepodzielony zysk(strata) i ograniczenia w wypłacie dywidendy

	Stan na dzień 31 grudnia 2015
Zysk (strata) z lat ubiegłych	4 414
Zysk (strata) netto	13 168
	17 582

28. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

W okresie sprawozdawczym w dniu 27 marca 2015 roku Grupa zawarła aneks do Umowy Wieloproduktowej z ING Bank Śląski S.A. rozszerzający zakres finansowania również na spółki zależne Orzeł Surowce Sp. z o.o. oraz Pumech Sp. z o.o. oraz zwiększający maksymalny limit do wysokości 43 900 tys. zł w formie kredytów obrotowych w złotych, kredytów inwestycyjnych w złotych lub gwarancji bankowych w złotych lub EUR. Grupa wykorzystała zwiększony limit linii wieloproduktowej w ING Bank Śląski S.A. w kwocie 13 768 tys. zł. Po okresie sprawozdawczym w dniu 10.03.2016 roku Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę w przedmiocie zgody na przedłużenie obowiązywania Umowy Wielopunktowej

Termin spłaty kredytu inwestycyjnego w ING Bank Śląski S.A. przypada na 31 grudnia 2021 roku.

Łącznie w okresie sprawozdawczym Grupa spłaciła kwotę 15 000 tys. zł kredytu inwestycyjnego w Deutsche Bank, z czego 13 750 tys. zł wykorzystując limit linii wieloproduktowej w ING.

W okresie sprawozdawczym, w dniu 7 październik 2015 r. Grupa spłaciła wszystkie bieżące zobowiązania (zaciągnięte w trakcie roku obrotowego) względem BGŻ BNP Paribas Bank Polska S.A. wynikające z Umowy

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

kredytu w rachunku bieżącym z dnia 31.05.2007r. oraz Umowy wykupu wierzytelności z dnia 12.08.2008 r. w łącznej wysokości 24 956 tys. zł wykorzystując środki uzyskane w mBank S.A. w ramach Kredytu pomostowego z ostatecznym terminem jego spłaty w dniu 7.01.2016 r.

Kredyt pomostowy w mBanku w kwocie 24 959 tys. zł przeznaczony na spłatę zobowiązań finansowych w banku BGŻ BNP Paribas Bank Polska S.A. został spłacony przed terminem jego wymagalności tj. w dniu 22.12.2015r.

W okresie sprawozdawczym Grupa spłaciła zgodnie z harmonogramem zobowiązania wynikające z kredytu inwestycyjnego w ING w kwocie 1 376 tys. zł oraz z pożyczki NFOŚ w kwocie 6 746 tys. zł.

Grupa na początek okresu sprawozdawczego wykazywała zadłużenie w rachunku bieżącym mBank w kwocie 17 611 tys. zł oraz na koniec okresu sprawozdawczego zadłużenie w rachunku bieżącym ING na kwotę 417 tys. zł.

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK NA DZIEŃ 31.12.2015 r.

Kredyt	krótko-terminowe	długo-terminowe	razem	Zabezpieczenia
mBANK S.A. kredyt odnawialny 11/107/15/Z/LI 15 000 tys. zł oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	45*	-	45	weksel in blanco, hipoteka umowna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej nieruchomości
mBANK S.A. kredyt obrotowy 11/087/15/Z/OB. 25 000 tys. zł oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	75*	-	75	weksel in blanco, cesja wierzytelności z tytułu umowy faktoringu
mBANK S.A. kredyt w rach. bieżącym 11/074/11/Z/VV 15 000 tys. zł oprocentowany WIBOR O/N+marża rynkowa	-	-	-	weksel in blanco, zastaw rejestrowy na rzeczach ruchomych w postaci zapasów materiałów, półfabrykatów, wyrobów gotowych i towarów, hipoteka umowna, cesja wierzytelności z tytułu umowy faktoringu, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej zapasów oraz nieruchomości
ING Bank Śląski SA kredyt w rach. bieżącym 883/2013/00000242/00 24 000 tys. zł oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	86	-	86	cesja wierzytelności z tytułu umowy faktoringu, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej, zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach, budowlach technologicznych, hipoteka umowna do kwoty 68 100 tys. zł
ING Bank Śląski SA Umowa wieloproduktowa 883/2013/00000242/00 aneks nr 4 13 768 tys. zł oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	2 065	10 326	12 391	cesja wierzytelności z tytułu umowy faktoringu, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej, zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach, budowlach technologicznych, hipoteka umowna do kwoty 68 100 tys. zł

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

BNP PARIBAS S.A. kredyt w rach. bieżącym WAR/2321/08/51/CB 800 tys zł oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	-	-	-	Weksel własny in blanco poręczony przez Orzeł Biały S.A.
ING BANK ŚLĄSKI S.A. kredyt w rach. bieżącym 302008001000400/00 400 tys zł oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	-	-	-	Wierzytelności z umowy o świadczenia serwisu i utrzymania ruchu
ALIOR BANK S.A. kredyt w rach. bieżącym U0001984743838 500 tys zł oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	-	-	-	Wierzytelności z umowy, poręczenie, pełnomocnictwo do rachunku bieżącego oraz innych rachunków bankowych kredytobiorcy.
ALIOR BANK S.A. kredyt w rach. bieżącym U0000213094015 100 tys zł	98	-	98	poręczenie, pełnomocnictwo do rachunku bieżącego oraz innych rachunków bankowych kredytobiorcy.
DEUTSCHE BANK KRB/1213313 kredyt w rach. bieżącym 2 500 tys. zł	233	-	233	Weksel własny In blanco, wierzytelności z umowy
ING Bank Śląski FT/883/212/00000017/00 kredyt w rach. bieżącym 2 000 tys. zł	-	-	-	-
	2 602	10 326	12 928	

Pożyczki otrzymane	krótko-terminowe	długo-terminowe	razem	Zabezpieczenia

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

NFOŚiGW 151/2012/W/n12/OZ-UP/P 26 985 tys. zł	6 746	6 746	13 492	weksel własny in blanco
	6 746	6 746	13 492	

*Naliczone prowizje

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK NA DZIEŃ 31.12.2014 r

Kredyt	krótko-terminowe	długo-terminowe	razem	Zabezpieczenia
DEUTSCHE BANK KRB/1422956 kredyt w rach. bieżącym 9 000 tys. zł oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	-	-	-	weksel in blanco, sądowy zastaw rejestrowy na zapasach do kwoty 50 000 tys. zł, cesja wierzytelności z kontraktów handlowych na sprzedaż ołowiu dla głównych odbiorców do 30 000 tys. zł, cesja praw z polisy obrotowej-ubezpieczenia kontraktów
DEUTSCHE BANK Kl3\1114543 kredyt inwestycyjny 20 000 tys. zł oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	5 000	10 000	15 000	weksel in blanco, hipoteka umowna kaucyjna do kwoty 30 000 tys. zł sądowy zastaw rejestrowy na zbiorze maszyn i urządzeń do kwoty 20 674 tys. zł, cesja praw polis ubezpieczeniowych nieruchomości oraz rzeczy ruchomych
mBANK S.A. kredyt w rach. bieżącym 11/074/11/Z/V V 15 000 tys. zł oprocentowany WIBOR O/N+marża rynkowa	11 959	-	11 959	weksel in blanco, zastaw rejestrowy na rzeczach ruchomych na podstawie umowy zastawniczej o maksymalnej sumie zabezpieczenia 15 000 tys. zł w postaci zapasów materiałów, półfabrykatów i wyrobów gotowych
ING Bank Śląski SA kredyt w rach. bieżącym 883/2013/00000242/00 15 000 tys. zł oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	-	-	-	cesja wierzytelności z kontraktu handlowego na sprzedaż ołowiu
BNP PARIBAS kredyt w rach. bieżącym WAR /2330/07/250/CB 15 000 tys. zł oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	-	-	-	weksel własny in blanco, zastaw rejestrowy na zapasach magazynowych, cesja wierzytelności od określonych kontrahentów handlowych, cesja praw polis ubezpieczeniowych
BNP PARIBAS S.A. kredyt w rach. bieżącym WAR/2321/08/51/CB 800 tys. zł oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	792	-	792	Weksel własny in blanco poręczony przez Orzeł Biały S.A.

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

ING BANK ŚLĄSKI S.A. kredyt w rach. bieżącym 302008001000400/00 400 tys zł oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	100	-	100	Wierzytelności z umowy o świadczenia serwisu i utrzymania ruchu
ALIOR BANK S.A. kredyt w rach. bieżącym U0001984743838 500 tys zł oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	259	-	259	Wierzytelności z umowy, poręczenie, pełnomocnictwo do rachunku bieżącego oraz innych rachunków bankowych kredytobiorcy.
ALIOR BANK S.A. kredyt w rach. bieżącym U0000213094015 100 tys zł	96	-	96	poręczenie, pełnomocnictwo do rachunku bieżącego oraz innych rachunków bankowych kredytobiorcy.
GETIN BANK S.A. kredyt w rach. bieżącym 15 tys zł	11	-	11	-
DEUTSCHE BANK KRB/1213313 kredyt w rach. bieżącym 2 500 tys. zł	2 476	-	2 476	Weksel własny In blanco, wierzytelności z umowy
ING Bank Śląski FT/883/212/00000017/00 kredyt w rach. bieżącym 2 000 tys. zł	1 924	-	1 924	-
	22 617	10 000	32 617	

Pożyczki otrzymane	krótko- terminowe	długo- terminowe	razem	Zabezpieczenia
NFOŚiGW 151/2012/W/n12/OZ- UP/P 26 985 tys.zł	6 746	13 492	20 238	weksel własny in blanco
EKO-KOMPOZYTY Sp. z o.o. 16/2013 1 232 tys zł	234	-	234	
	6 980	13 492	20 472	

29. Rezerwy

29.1. Stan rezerw

	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2015</i>	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2014</i>
Rezerwy długoterminowe	12 704	12 582
- na świadczenia emerytalne i podobne	4 517	4 395
- pozostałe	8 187	8 187
Rezerwy krótkoterminowe	3 821	2 614
- na świadczenia emerytalne i podobne	3 560	1 934
- pozostałe	261	680
Rezerwy, razem	16 525	16 382

29.2. Zmiany stanu rezerw

ZMIANA STANU DŁUGOTERMINOWEJ REZERWY NA ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I PODOBNE

	<i>stan na początek okresu 1.01.2015</i>	<i>Utworzenie</i>	<i>Rozwiązanie</i>	<i>Wykorzystanie</i>	<i>stan na koniec okresu 31.12.2015</i>
- odprawy emerytalne	1 603	66	33	-	1 637
- nagrody jubileuszowe	2 792	172	85	-	2 880
Ogółem	4 395	238	118	-	4 517

ZMIANA STANU POZOSTAŁYCH REZERW DŁUGOTERMINOWYCH (WG TYTUŁÓW) w tys.

	<i>stan na początek okresu 1.01.2015</i>	<i>Utworzenie</i>	<i>Rozwiązanie</i>	<i>Wykorzystanie</i>	<i>stan na koniec okresu 31.12.2015</i>
- rezerwa na rekultywację składowisk istniejących	5 752	-	-	-	5 752
- rezerwa na koszty monitoringu składowisk odpadów	660	-	-	-	660
- rezerwa na koszty rekultywacji Bytom	1 775	-	-	-	1 775
Ogółem	8 187	-	-	-	8 187

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

ZMIANA STANU KRÓTKOTERMINOWEJ REZERWY NA ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I PODOBNE

	<i>stan na początek okresu 1.01.2015</i>	<i>Utworzenie</i>	<i>Rozwiązanie</i>	<i>Wykorzystanie</i>	<i>stan na koniec okresu 31.12.2015</i>
- odprawy emerytalne	202	200	-	230	172
- nagrody jubileuszowe	267	344	47	196	368
- premie	1465	2 861	-	1 306	3020
	1934	3 405	47	1732	3 560

ZMIANA STANU POZOSTAŁYCH REZERW KRÓTKOTERMINOWYCH

	<i>stan na początek okresu 1.01.2015</i>	<i>Utworzenie</i>	<i>Rozwiązanie</i>	<i>Wykorzystanie</i>	<i>stan na koniec okresu 31.12.2015</i>
- rezerwa na opłaty za emisję	124	-	-	124	-
- rezerwa na opłaty za składowanie odpadów	477	-	-	477	-
- rezerwa na audyty	79	142	-	110	111
- rezerwa na pozostałe zobowiązania	-	150	-	-	150
	680	292	-	711	261

Opis istotnych tytułów rezerw

Rezerwa na rekultywację

Grupa na mocy Ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz.U. 2007 nr 75 poz. 493) oraz Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. 2001 nr 62 poz. 628) zobligowana jest do rekultywacji użytkowanych terenów przemysłowych, w tym w szczególności składowisk odpadów poprzemysłowych powstających w wyniku procesu technologicznego.

Podstawą szacowania rezerwy są specjalistyczne opracowania oraz ekspertyzy technologiczno-ekonomiczne sporządzone przez służby wewnętrzne Grupy. Wartość rezerwy jest szacowana i weryfikowana na każdy dzień bilansowy na podstawie bieżących oszacowań kosztowych.

30. Zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe

30.1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe

	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług		
Wobec jednostek powiązanych	-	46
Wobec jednostek pozostałych	20 441	27 092
	<u>20 441</u>	<u>27 138</u>
Zobowiązania finansowe		
Kontrakty terminowe	3 108	2 762
Nabycie udziałów*	3 064	5328
Inne	338	34
	<u>6 510</u>	<u>8 124</u>
Pozostałe zobowiązania		
Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń	1 447	1 281
Zobowiązania z tytułu leasingu	2 631	567
Inne	386	2 367
	<u>4893</u>	<u>4 215</u>
Razem	31 414	39 477
- krótkoterminowe	30 651	35 390
- długoterminowe	<u>763</u>	<u>4 087</u>

*Opisano w nocie 40.

Zasady i warunki płatności powyższych zobowiązań finansowych:

Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi przedstawione są w nocie 35 .

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są nieoprocentowane i zazwyczaj rozliczane w terminach 14-dniowych.

Pozostałe zobowiązania są nieoprocentowane.

30.2. Pozostałe zobowiązania niefinansowe

	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych	4 953	4 584
Podatek VAT	1 941	2 989
Podatek dochodowy od osób fizycznych	501	472
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	1 730	1 027
Podatek dochodowy od osób prawnych	429	-
Pozostałe	352	96
Inne zobowiązania niefinansowe	1 710	1 401
Opłaty za korzystanie ze środowiska	630	-
Zobowiązania z tytułu zakupu środków trwałych	1080	1 376
Pozostałe		25
	<u>6 663</u>	<u>5 985</u>
Razem	6 663	5 985
- krótkoterminowe	6 663	5 985
- długoterminowe	<u>-</u>	<u>-</u>

Kwota wynikająca z różnicy pomiędzy zobowiązaniami a należnościami z tytułu podatku od towarów i usług jest płacona właściwym władzom podatkowym w okresach miesięcznych.

30.3. Rozliczenia międzyokresowe

	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Rozliczenia międzyokresowe kosztów z tytułu:	794	1 380
Niewykorzystanych urlopów	484	562
Należne odpisy i odszkodowania	167	560
Inne	143	258
Rozliczenia międzyokresowe przychodów z tytułu:	17 280	16 848
Dotacji	16 631	16 686
- POIG*	10 478	10 931
- Pozostałe	6 153	5 755
Zaliczki, zadatki	649	162
Razem	18 074	18 228
- krótkoterminowe	1 105	1 492
- długoterminowe	16 969	16 736

* dotacja dot. programu Inwestycyjnego w ramach, którego zrealizowany został projekt Budowa Ośrodka Badawczo-Rozwojowego współfinansowany ze Środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka (POIG), 2007-2013.

Wartość godziwa dotacji została ujęta na koncie przychodów przyszłych okresów i jest na bieżąco rozliczana współmiernie do kosztów amortyzacji oddanych do użytkowania związanych z nią składników aktywów.

31. Przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami wynikającymi ze skonsolidowania sprawozdania z sytuacji finansowej niektórych pozycji oraz zmianami wynikającymi ze skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych

Przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami niektórych pozycji wynikającymi ze sprawozdania z sytuacji finansowej oraz zmianami wynikającymi ze sprawozdania z przepływów pieniężnych przedstawiają poniższe tabele:

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem pożyczek i kredytów wynikająca ze sprawozdania z sytuacji finansowej	(7 697)	8 466
Wycena kontraktów terminowych	(347)	(1 275)
Pozaoperacyjne*	2 270	1 669
Leasing	973	(200)
Dotacje rozliczane z amortyzacją	(708)	(743)
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem pożyczek i kredytów wynikająca ze sprawozdania z przepływów pieniężnych	(5 509)	7 917

* Pozycja obejmuje głównie zmianę stanu zobowiązań inwestycyjnych.

W przepływach z działalności inwestycyjnej w pozycji wydatki netto na nabycie aktywów finansowych w kwocie 2 268 tys. zł Grupa zaprezentowała wpłacone środki tytułem warunkowej ceny nabycia z godnie z umową zakupu udziałów, o której mowa w notcie 40.

W przepływach z działalności finansowej w pozycji inne Grupa zaprezentowała głównie wydatki z tytułu leasingu.

32. Zobowiązania inwestycyjne

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa zobowiązała się ponieść nakłady na rzeczowe aktywa trwałe w kwocie o tys. zł (na dzień 31 grudnia 2014: 400 tys. zł).

33. Zobowiązania warunkowe

W okresie sprawozdawczym wygasła gwarancja udzielona przez BNP Paribas Bank Polska S.A. oraz zwolniony został depozyt pieniężny stanowiący jej zabezpieczenie.

W dniu 27.03.2015 r. zawarty został aneks do Umowy Wieloproduktowej z ING Bank Śląski S.A., w którym m.in. ustanowiono limit na udzielenie przez bank gwarancji do wysokości 15 000 tys. zł z maksymalnym terminem obowiązywania do 22.09.2018r.

W okresie sprawozdawczym dokonany został wcześniejszy zwrot gwarancji udzielonej przez mBank S.A. na kwotę 344 tys. zł oraz zwolniony został depozyt pieniężny stanowiący jej zabezpieczenie.

W dniu 17.07.2015r Spółka otrzymała gwarancję płatności od ING Bank Śląski S.A. do kwoty 688 tys. zł na rzecz Głównego Inspektora Ochrony Środowiska tytułem zabezpieczenia kosztów utylizacji odpadów pochodzących z importu z terminem obowiązywania do 31.07.2017r. Gwarancja ta została udzielona w ramach limitu gwarancyjnego uzyskanego w aneksie do Umowy Wieloproduktowej podpisanej w dniu 27.03.2015r.

W dniu 02.12.2015r. Spółka otrzymała Decyzję Głównego Inspektora Ochrony Środowiska o zwrocie gwarancji tytułem zabezpieczenia kosztów utylizacji odpadów pochodzących z importu, wystawionej przez mBank S.A. w wysokości 4 365 tys. zł. W dniu 08.12.2015r. przekazano oryginał listu gwarancyjnego do mBanku – gwarancja przestała obowiązywać. Na koniec okresu sprawozdawczego mBank nie zwolnił zabezpieczeń dotyczących tej gwarancji.

W okresie sprawozdawczym, w dniu 7.10.2015 r. Spółka spłaciła wszystkie zobowiązania względem BGŻ BNP Paribas Bank Polska S.A. wynikające z Umowy kredytu w rachunku bieżącym z dnia 31.05.2007r. oraz Umowy wykupu wierzytelności z dnia 12.08.2008 r. w łącznej wysokości 24 956 tys. zł wykorzystując środki uzyskane w mBank S.A. w ramach Kredytu pomostowego z ostatecznym terminem jego spłaty w dniu 7.01.2016 r. W związku z tym, zostały zwolnione wszystkie prawne zabezpieczenia tych umów (zastaw rejestrowy na zapasach, cesja wierzytelności od kontrahentów, weksel in blanco). Jednocześnie zostały ustanowione nowe zabezpieczenia dla kredytów w mBank: zwiększono wartość zastawu rejestrowego na zapasach oraz ustanowiono hipotekę na księdze wieczystej GL1T/00095547/7 obejmującej budynek siedziby spółki w Piekarach Śląskich.

Kredyt pomostowy w mBanku przeznaczony na spłatę zobowiązań finansowych w banku BGŻ BNP Paribas Bank Polska S.A. został spłacony przed terminem jego wymagalności tj. w dniu 22.12.2015r. Na koniec okresu sprawozdawczego nie nastąpiło zwolnienie zabezpieczeń przedmiotowego kredytu w mBank S.A.

Grupa nie udzielała gwarancji innym podmiotom.

W okresie sprawozdawczym Grupa nie uzyskała żadnych poręczeń od innych podmiotów

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

Wykaz weksli wydanych przez Orzeł Biały S.A. stan na 31.12.2015 r.

	ilość	
NFOŚ WARSZAWA	1	in blanco do kwoty 230 tys. EUR /wypłaconej w PLN/ na zabezpieczenie Norweskiego Mechanizmu Finansowego
NFOŚ WARSZAWA	1	in blanco do kwoty pożyczki 26 985 tys. zł wraz z odsetkami
DEUTSCHE BANK S.A.	1	In blanco na zabezpieczenie umowy ramowej NRB/2010060126 (limit skarbowy 2 450 tys. USD)
ING Commercial Finance S.A.	2	2 weksle in blanco na zabezpieczenie zobowiązań z tyt. Zawartej Umowy faktoringu nr 150/2015 wraz z należnymi odsetkami
mFaktoring S.A	1	in blanco na zabezpieczenie zobowiązań z tyt. Zawartej Umowy faktoringu nr 53/2015 wraz z należnymi odsetkami
mBANK S.A	1	in blanco na zabezpieczenie umowy o limit nr 11/073/11/L/UR / kwota limitu 15 000 tys. zł/
mBANK S.A	1	in blanco na zabezpieczenie kredytu w rachunku bieżącym 11/074/11/Z/VV / 15 000 tys. zł/
mBANK S.A	1	in blanco na zabezpieczenie spłaty kredytu odnawialnego 11/107/15/Z/LI / 15 000 tys. zł/
mBANK S.A	1	in blanco na zabezpieczenie spłaty kredytu obrotowego 11/087/15/Z/OB / 25 000 tys. zł/
mBANK S.A	1	in blanco na zabezpieczenie gwarancji bankowej umowa z dnia 19.02.2014 r do kwoty 4 365 tys. zł/
Ministerstwo Gospodarki	1	in blanco do kwoty udzielonego dofinansowania tj 14 387 tys. zł oraz ewentualne odsetki od zaległości

Wykaz weksli wydanych przez Orzeł Biały S.A. stan na 31.12.2014 r.

	ilość	
BNP PARIBAS BANK POLSKA S.A.	1	in blanco 15 000 tys. zł - zabezpieczenie kredytu w rachunku bieżącym WAR/2330/07/250/CB
NFOŚ WARSZAWA	1	in blanco do kwoty 230 tys. EUR /wypłaconej w PLN/ na zabezpieczenie Norweskiego Mechanizmu Finansowego
NFOŚ WARSZAWA	1	in blanco do kwoty pożyczki 26 985 tys. zł wraz z odsetkami
DEUTSCHE BANK S.A.	1	in blanco na zabezpieczenie kredytu w rachunku bieżącym KRB /1422956 / 9 000 tys. zł/
DEUTSCHE BANK S.A.	1	in blanco na zabezpieczenie kredytu inwestycyjnego Kl3\1114543
DEUTSCHE BANK S.A.	1	In blanco na zabezpieczenie umowy ramowej NRB/2010060126
mBANK S.A	1	in blanco na zabezpieczenie umowy o limit nr 11/073/11/L/UR / kwota limitu 22 000 000,00 zł/
mBANK S.A	1	in blanco na zabezpieczenie kredytu w rachunku bieżącym 11/074/11/Z/V V / 15 000 000,00zł/

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

mBANK S.A.	1	in blanco na zabezpieczenie gwarancji bankowej umowa z dnia 19.02.2014 r do kwoty 4 365 tys. zł
mBank S.A.	1	In blanco na zabezpieczenie gwarancji bankowej umowa z dnia 25.06.2014 r Do kwoty 344 tys. zł
Ministerstwo Gospodarki	1	in blanco do kwoty udzielonego dofinansowania tj. 14 387 tys. zł oraz ewentualne odsetki od zaległości

Wykaz weksli wydanych przez spółki zależne stan na 31.12.2014 r

	ilość	
Paribas Bank Polska S.A.	1	umowa o kredyt w rachunku bieżącym WAR/2321/08/51/CB na wartość 800 tys. zł BNP Paribas Bank Polska S.A
PBC Deutsche Bank S.A.	1	umowa kredytu w rachunku bieżącym w PBC Deutsche Bank S.A.

33.1. Sprawy sądowe

W okresie sprawozdawczym oraz do dnia publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania według wiedzy Grupy nie miały miejsca istotne postępowania toczące się przed Sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub administracji publicznej, w zakresie:

- postępowania dotyczącego zobowiązań albo wierzytelności jednostki, których wartość stanowi co najmniej 10% kapitałów własnych Grupy
- dwu lub więcej postępowań dotyczących zobowiązań oraz wierzytelności, których łączna wartość stanowi odpowiednio co najmniej 10% kapitałów własnych Grupy.

33.2. Rozliczenia podatkowe

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Grupy mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe.

Na dzień bilansowy nie toczyły się żadne postępowania ani kontrole podatkowe w stosunku do Grupy.

34. Informacje o podmiotach powiązanych

Następująca tabela przedstawia łączne kwoty transakcji zawartych z podmiotami powiązanymi za bieżący i poprzedni rok obrotowy:

Zestawienie transakcji z podmiotami powiązanymi za okres od 01.01.2015 do 31.12.2015

	Należności	Zobowiązania	Sprzedaż	Zakupy
Spółki stowarzyszone i inne				
EKOPARK	-	-	15	2

Zestawienie transakcji z podmiotami powiązanymi za okres od 01.01.2014 do 31.12.2014

	Należności	Zobowiązania	Sprzedaż	Zakupy
Spółki stowarzyszone i inne				
EKOKOMPOZYTY	-	311	19	23
TRIANNA	-	-	-	16
ERG	-	41	-	-

34.1. Podmiot o znaczącym wpływie na Grupę

Na dzień 31 grudnia 2015 roku NEF Battery Holdings S.a.r.l. jest właścicielem 60,55 % akcji zwykłych Orzeł Biały S.A. (31 grudnia 2014: 60,68%)

34.2. Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi

Transakcje pomiędzy podmiotami powiązanymi odbyły się na warunkach równorzędnych z tymi, które obowiązują w transakcjach zawartych na warunkach rynkowych.

34.3. Pożyczka udzielona członkowi Zarządu

Członkom Zarządu i Rady Nadzorczej nie udzielono żadnych pożyczek, ani świadczeń o podobnym charakterze.

34.4. Inne transakcje z udziałem członków Zarządu

Nie wystąpiły inne transakcje z udziałem członków Zarządu.

34.5. Wynagrodzenie kadry kierowniczej Grupy

34.5.1 Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Grupy

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Zarząd		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	4032	3 192
Nagrody jubileuszowe	-	-
Świadczenia po okresie zatrudnienia	229	404
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	661	430
Świadczenia pracownicze w formie akcji	-	-
Rada Nadzorcza		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	350	389
Razem	5 272	4 415

Ponadto w okresie sprawozdawczym rachunku zysków i strat Grupa ujęła zobowiązanie z tytułu należnych po okresie zatrudnienia wynagrodzeń dla byłego Członka Zarządu w kwocie 167 tys. zł

35. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wypłacone lub należne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku i dnia 31 grudnia 2014 roku w podziale na rodzaje usług:

Rodzaj usługi	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego (dotyczy EY)	120	120
Inne usługi poświadczające	–	–
Usługi doradztwa podatkowego	–	–
Pozostałe usługi	–	–
Razem	120	120

Wynagrodzenie nie obejmuje usług świadczonych na rzecz innych spółek Grupy

36. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Podstawowe czynniki ryzyka rynkowego, które są istotne z punktu widzenia Grupy i mogą wpłynąć na jej wynik finansowy to:

- ryzyko zmian notowań ołowiu na LME
- ryzyko walutowe,
- ryzyko stóp procentowych

Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z rodzajów tych ryzyk – zasady te zostały omówione w skrócie poniżej.

Do podstawowych celów zarządzania ryzykiem finansowym Grupy należy:

- eliminowanie ujemnych skutków negatywnych zmian notowań ołowiu i kursu USD/PLN
- zapewnienie płynności finansowej.

Poza instrumentami pochodnymi, do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa, należą kredyty bankowe, obligacje, umowy leasingu finansowego i dzierżawy z opcją zakupu, środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność Grupy. Grupa posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Grupa zawiera również transakcje z udziałem instrumentów pochodnych oraz walutowe kontrakty terminowe typu *forward*. Celem tych transakcji jest zarządzanie ryzykiem stopy procentowej oraz ryzykiem walutowym powstającym w toku działalności Grupy oraz wynikających z używanych przez nią źródeł finansowania.

Zasadą stosowaną przez Grupę obecnie i przez cały okres objęty sprawozdaniem jest nieprowadzenie obrotu instrumentami finansowymi.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Grupy obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe. Grupa weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej. Grupa

monitoruje również ryzyko cen rynkowych dotyczące wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych. Wielkość tego ryzyka w okresie została przedstawiona w nocie 36.1. Zasady rachunkowości Grupy dotyczące instrumentów pochodnych zostały omówione w nocie 10.15.

36.1. Ryzyko stopy procentowej

Grupa posiada nadwyżkę środków finansowych lub korzysta z finansowania zewnętrznego poprzez kredyty bankowe. Oprocentowanie lokat i kredytów bankowych uzależnione jest od stóp procentowych na rynku międzybankowym takich jak WIBOR i LIBOR. W związku z powyższym Grupa narażona jest na ryzyko zmiany stóp procentowych, co może wpłynąć na zwiększenie kosztów zaciąganych kredytów.

Analiza ryzyka stopy procentowej

31 grudnia 2015 roku

Aktywa i zobowiązania finansowe narażone na ryzyko	kPLN	%	Wpływ zmiany stopy % na rachunek wyników	
			+ 1%	- 1%
Kredyty otrzymane	12 928	WIBOR 1M + marża	(129)	129
RAZEM	12 928		(129)	129

31 grudnia 2014 roku

Aktywa i zobowiązania finansowe narażone na ryzyko	kPLN	%	Wpływ zmiany stopy % na rachunek wyników	
			+ 1%	- 1%
Kredyty otrzymane	32 850	WIBOR 1M + marża	(328)	328
Razem:	32 850			

36.2. Ryzyko walutowe

Grupa narażona jest na ryzyko walutowe z tytułu zawieranych transakcji. Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania przez jednostkę dominującą sprzedaży lub zakupów w walutach innych niż jej waluta wyceny. Około 97 % zawarty przez grupę transakcji sprzedaży jest kalkulowana w oparciu o notowania LME wyrażone w walucie innej niż waluta sprawozdawcza jednostki operacyjnej dokonującej sprzedaży.

Grupa stara się negocjować warunki zabezpieczających instrumentów pochodnych w taki sposób, by odpowiadały one warunkom zabezpieczanej pozycji i zapewniały dzięki temu maksymalną skuteczność zabezpieczenia.

W związku z ryzykiem notowań ołowiu na LME i faktem, że ołów na LME wyceniany jest w USD, Grupa jest w podobny sposób narażona na ryzyko niekorzystnych zmian kursu USD/PLN. Grupa stosuje politykę zabezpieczenia się przed tym ryzykiem na zasadach opisanych powyżej. Głównym celem jest zabezpieczenie przepływów pieniężnych związanych z przyszłą ceną sprzedaży zapasu. W 2013 r. Grupa rozpoczęła zabezpieczanie kursów EUR związanych z odroczonymi terminami płatności za faktury dla odbiorców ołowiu płaćących w tej walucie. Zabezpieczenie to odbywa się za pomocą zwykłych forwardów na okres zbieżny z okresem płatności za te faktury.

Wpływ na poszczególne pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej zawartych i otwartych pozycji (bez uwzględnienia skutków w podatku odroczonym) przedstawia poniższa tabela:

Pozycja sprawozdania	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Otwarte pozycje:		
kapitał z aktualizacji wyceny	(62)	(2 762)
zobowiązania finansowe	62	2 762
aktywa finansowe	-	-
Wynik na zrealizowanych transakcjach ujęty w przychodach ze sprzedaży	(7 181)	(6 565)

Na dzień bilansowy Grupa posiadała otwarte transakcje zabezpieczające (transakcje opcyjnie i transakcje forward) o najdalszym terminie zapadalności 02.03.2016 wycenione na kwotę – 62 tys. PLN

36.3. Ryzyko cen towarów

Ryzyko zmian notowań ółowiu na LME

Grupa, ze względu na charakter swojej działalności, całość swojej sprzedaży opiera na notowaniach ółowiu na LME. Również ceny zakupu surowców pośrednio lub bezpośrednio wyznaczone są w oparciu o te notowania. Ze względu na wielkość zapasów surowców, produkcji w toku oraz wyrobów gotowych w Grupie (stosunkowo duży cykl obrotu zapasami) istnieje realne ryzyko negatywnych zmian notowań ółowiu na LME występujące między datą zakupu surowca i datą sprzedaży ółowiu z niego wytworzonego. W celu ograniczenia tego ryzyka Grupa w końcu roku 2006 przyjęła „Strategię i procedury zabezpieczenia się od ryzyka zmian notowań na LME w Orzeł Biały S.A.”.

Zgodnie z tą strategią Grupa stosuje metodę zabezpieczania przepływów pieniężnych związanych z przyszłą ceną sprzedaży zapasu. Podstawowym instrumentem zabezpieczającym są transakcje typu futures. Wpływ na poszczególne pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej zawartych i otwartych pozycji (bez uwzględnienia skutków w podatku odroczonym) przedstawia poniższa tabela:

Pozycja sprawozdania	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Otwarte pozycje:		
kapitał z aktualizacji wyceny	(3 046)	6 406
zobowiązania finansowe	3 046	-
aktywa finansowe	-	6 406
Wynik na zrealizowanych transakcjach ujęty w przychodach ze sprzedaży	18 924	5 225

Na dzień bilansowy Grupa posiadała otwarte transakcje typu futures o najdalszym terminie zapadalności 02.04.2016 wyceniane na kwotę -781tys. USD, a po przeliczeniu na PLN wartość -3046 tys. PLN

36.4. Analiza wrażliwości

Poniżej przedstawiono analizę wrażliwości dla każdego istotnego rodzaju ryzyka rynkowego, na które Grupa jest narażona na dzień bilansowy, pokazując, jaki wpływ na wynik finansowy netto i kapitał własny miałyby potencjalne możliwe zmiany poszczególnych czynników ryzyka według klas aktywów i zobowiązań finansowych. Wykazany wpływ nie uwzględnia wpływu podatków. Za potencjalne możliwe zmiany cen

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

i kursów zostały przyjęte zmiany cen i kursów o +/- 10% w stosunku do kursów wykorzystywanych do wyceny instrumentów finansowych do wartości godziwej na dzień bilansowy.

kurs dolara na dzień 31 grudnia 2015r. = 3,9011

Aktywa i zobowiązania finansowe	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko w kPLN	Ryzyko walutowe			
			USD / PLN			
			4,2912		3,5110	
			+10%		-10%	
			RZIS	Kapitał	RZIS	Kapitał
Należności z tytułu dostaw i usług	67 453	1 166	117		(117)	
Środki pieniężne	17 004	374	37		(37)	
Pochodne instrumenty finansowe - (ołów)	(3 046)	(3 046)		(305)		305
Pochodne instrumenty finansowe – waluta	62	62	-	6	-	(6)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(20 441)	(5 766)	(577)		577	
RAZEM		(7 210)	(423)	(299)	423	299

kurs euro na dzień 31 grudnia 2015 r. = 4,2615

Aktywa i zobowiązania finansowe	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko w kPLN	Ryzyko walutowe			
			EUR / PLN			
			4,6887		3,8354	
			+10%		-10%	
			RZIS	Kapitał	RZIS	Kapitał
Należności z tytułu dostaw i usług	67 453	27 983	2 798		(2 798)	
Środki pieniężne	17 004	13	1		(1)	
Pochodne instrumenty finansowe - (ołów)	(3 046)	-	-	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe – waluta	62	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(20 441)	(1 057)	(105)		105	
RAZEM		26 939	2 694		(2 694)	-

kurs LME Pb na dzień 31 grudnia 2015 r. = 1 802

Aktywa i zobowiązania finansowe	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko w kPLN	Ryzyko towarowe			
			PB			
			1982		1622	
			+10%		-10%	
			RZIS	Kapitał	RZIS	Kapitał
Należności z tytułu dostaw i usług	67 453	-	-	-	-	-
Środki pieniężne	17 004	-	-	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe - (ołów)	(3 046)	(3 046)		(305)		305
Pochodne instrumenty finansowe - waluta	62	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(20 441)	-	-	-	-	-
RAZEM		(3 046)		(305)		305

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

kurs dolara na dzień 31 grudnia 2014r. = 3,5072

Aktywa i zobowiązania finansowe	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko w kPLN	Ryzyko walutowe			
			USD / PLN			
			3,8579		3,1565	
			+10%		-10%	
			RZIS	Kapitał	RZIS	Kapitał
Należności z tytułu dostaw i usług	74 588	343	34		(34)	
Środki pieniężne	21 068	211	21		(21)	
Pochodne instrumenty finansowe - (ołów)	6 406	6 406		641		(641)
Pochodne instrumenty finansowe – waluta	(2762)	(2 762)		(276)		276
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(27 138)	(468)	(94)		94	
RAZEM		3 730	(39)	365	39	(365)

kurs euro na dzień 31 grudnia 2014 r. = 4,2623

Aktywa i zobowiązania finansowe	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko w kPLN	Ryzyko walutowe			
			EUR / PLN			
			4,6885		3,8361	
			+10%		-10%	
			RZIS	Kapitał	RZIS	Kapitał
Należności z tytułu dostaw i usług	74 588	39 105	3 910		(3 910)	
Środki pieniężne	21 068	11 402	1 140		(1 140)	
Pochodne instrumenty finansowe - (ołów)	6 406					
Pochodne instrumenty finansowe – waluta	(2762)					
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(27 138)	(5 693)	(569)		569	
RAZEM		44 814	4 481	-	(4 481)	-

kurs LME Pb na dzień 31 grudnia 2014 r. = 1 853 \$

Aktywa i zobowiązania finansowe	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko w kPLN	Ryzyko towarowe			
			PB			
			2038		1668	
			+10%		-10%	
			RZIS	Kapitał	RZIS	Kapitał
Należności z tytułu dostaw i usług	74 588					
Środki pieniężne	21 068					
Pochodne instrumenty finansowe - (ołów)	6 406	6 406		(641)		641
Pochodne instrumenty finansowe - (ołów) /aktywa/	(2762)					
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(27 138)					
RAZEM		6 406		(641)	-	641

36.5. Ryzyko kredytowe

Grupa zawiera transakcje wyłącznie z renomowanymi firmami o dobrej zdolności kredytowej. Wszyscy klienci, którzy pragną korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji. Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Grupy na ryzyko nieściągalnych należności jest nieznaczące.

W odniesieniu do innych aktywów finansowych Grupy, takich jak środki pieniężne i ich ekwiwalenty, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz niektóre instrumenty pochodne, ryzyko kredytowe Grupy powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja na to ryzyko równa jest wartości bilansowej tych instrumentów.

W Grupie nie występują istotne koncentracje ryzyka kredytowego.

36.6. Ryzyko związane z płynnością

Grupa monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to uwzględnia terminy wymagalności/ zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych (np. konta należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Celem Grupy jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, kredyty bankowe, obligacje, akcje uprzywilejowane, umowy leasingu finansowego oraz umowy dzierżawy z opcją zakupu.

Tabela poniżej przedstawia zobowiązania finansowe Grupy na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku według daty zapadalności na podstawie umownych niezdyskontowanych płatności.

<i>31 grudnia 2015 roku</i>	Ogółem	Kwota wymagalna w terminie do 180 dni i na żądanie	Kwota wymagalna w terminie 181 do 1 roku	Kwota wymagalna w terminie 1- 2 lat	Kwota wymagalna w terminie powyżej 2 lat
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	26 420	4 942	4 406	8 811	8 261
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	20 441	20 441	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	3 108	3 108	-	-	-
Inne zobowiązania finansowe	2 631	442	442	666	1 081

<i>31 grudnia 2014 roku</i>	Ogółem	Kwota wymagalna w terminie do 180 dni i na żądanie	Kwota wymagalna w terminie 181 do 1 roku	Kwota wymagalna w terminie 1- 2 lat	Kwota wymagalna w terminie powyżej 2 lat
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	53 089	23 723	5 874	11 746	11 746
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	27 138	27 138	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	2762	2762	-	-	-
Inne zobowiązania finansowe	29 181	28 928	61	137	55

37. Instrumenty finansowe

37.1. Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych

Poniższa tabela przedstawia porównanie wartości bilansowych i wartości godziwych wszystkich instrumentów finansowych Grupy, w podziale na poszczególne klasy i kategorie aktywów i zobowiązań.

	Kategoria	Wartość bilansowa		Wartość godziwa		Poziom hierarchii wartości godziwej dla potrzeb ujawnień
Aktywa finansowe	zgodnie z MSR 39	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014	
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (długoterminowe)	DDS	-	410	-	410	Poziom 3
Udziały w jednostce stowarzyszonej	WwWGpWF	872	-	872	-	Poziom 3
Pożyczki udzielone	PiN	-	-	-	-	Poziom 1
Należności z tytułu dostaw i usług	PiN	67 453	74 588	67 453	74 588	Poziom 1
Pozostałe należności	PiN	10 608	3 675	10 608	3 675	Poziom 1
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	WwWGpWF	17 004	21 068	17 004	21 068	Poziom 1
Instrumenty pochodne	WwWGpICD	-	6 406	-	6 406	Poziom 2

	Kategoria	Wartość bilansowa		Wartość godziwa		Poziom hierarchii wartości godziwej dla potrzeb ujawnień
Zobowiązania finansowe	zgodnie z MSR 39	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014	
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki, w tym:	PZFwgZK	26 420	53 089	26 420	53 089	Poziom 1
- długoterminowe oprocentowane wg zmiennej stopy procentowej	PZFwgZK	12 928	10 000	12 928	10 000	Poziom 1
- długoterminowe oprocentowane wg stałej stopy procentowej	PZFwgZK	13 492	20 239	13 492	20 239	Poziom 1
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	PZFwgZK	20 441	30 968	20 441	30 968	Poziom 1
Zobowiązania z tytułu leasingu	PZFwgZK	2 631	567	2 631	567	Poziom 1
Instrumenty pochodne	WwWGpICD	3 108	2 762	3 108	2 762	Poziom 2
Inne zobowiązania	PZFwgZK	3 402	5 362	3 402	5 362	Poziom 3

Użyte skróty:

UdtW – Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,

WwWGpWF – Aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,

WwWGpICD – Aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

całkowite dochody

PiN – Pożyczki udzielone i należności,

DDS – Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży,

PZFwgZK – Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku, Grupa posiadała następujące instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej:

	31 grudnia 2015	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Instrumenty pochodne zabezpieczające aktywa			3 108	
Instrumenty pochodne zabezpieczające zobowiązania			-	
	31 grudnia 2014	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Instrumenty pochodne zabezpieczające aktywa			(3644)	
Instrumenty pochodne zabezpieczające zobowiązania			-	

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku, ani też w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2014 roku, nie miały miejsca przesunięcia między poziomem 1 a poziomem 2 hierarchii wartości godziwej, ani też żaden z instrumentów nie został przesunięty z/ do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej.

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

37.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2015	Kategoria zgodnie z MSR 39	Przychody/(kos- zty) z tytułu odsetek	Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych	Rozwiązanie/(utwo- rzenie) odpisów aktualizujących	Zyski/(straty) z tytułu wyceny	Zyski/(straty) ze sprzedaży instrumentów finansowych	Pozostałe (provizje)	Razem
Aktywa finansowe								
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (długoterminowe), w tym:	DDS	11	1 530	27	-	6	617	2 191
Pozostałe aktywa finansowe (długoterminowe)	DDS	-	-	-	-	6	-	6
Pozostałe aktywa finansowe (krótkoterminowe)		10	-	-	-	-		10
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	PiN	1	1 530	27	-	-	617	2 175
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	WwWGpWF	108	(700)	-	-	-	6	(586)
Razem		119	830	27	-	6	623	1 605
Zobowiązania finansowe								
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki, w tym:	PZFwgZK	1 752	-	-	-	-	397	2 150
- długoterminowe oprocentowane wg zmiennej stopy procentowej	PZFwgZK	233	-	-	-	-	300	533
- długoterminowe oprocentowane wg stałej stopy procentowej	PZFwgZK	619	-	-	-	-	-	619
- kredyt w rachunku bieżącym	PZFwgZK	878	-	-	-	-	40	919
- pozostałe – krótkoterminowe	PZFwgZK	21	-	-	-	-	58	79
Pozostałe zobowiązania (długoterminowe), w tym:	PZFwgZK	149	-	-	-	-	302	458
- Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu		23	-	-	-	-	-	23
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	PZFwgZK	126	-	-	8	-	302	435
Razem		2035	-	-	8	-	699	2 608

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
 Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
 Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
 (w tysiącach PLN)

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2014	<i>Kategoria zgodnie z MSR 39</i>	<i>Przychody/ (koszty) z tytułu odsetek</i>	<i>Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych</i>	<i>Rozwiązanie/(utwo- rzenie) odpisów aktualizujących</i>	<i>Zyski/(straty) z tytułu wyceny</i>	<i>Zyski/(straty) ze sprzedaży instrumentów finansowych</i>	<i>Pozostałe (prowinizje)</i>	<i>Razem</i>
Aktywa finansowe								
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (długoterminowe), w tym:	DDS	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa finansowe (długoterminowe)	DDS	872	-	-	-	-	-	872
Pozostałe aktywa finansowe (krótkoterminowe)		-	-				-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	PiN	270	1602	-	-	-	-	1 872
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	WwWgPWF	163	631	-	-	-	-	794
Razem		1 305	2 233	-	-	-	-	3 538
Zobowiązania finansowe								
Kredyt w rachunku bieżącym								
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki, w tym:	PZFwgZK	-	-	-	-	-	-	-
- długoterminowe oprocentowane wg zmiennej stopy procentowej	PZFwgZK	1446	-	-	-	-	-	1446
- długoterminowe oprocentowane wg stałej stopy procentowej	PZFwgZK	-	-	-	-	-	-	-
- kredyt w rachunku bieżącym	PZFwgZK	172	-	-	-	-	530	702
- pozostałe – krótkoterminowe	PZFwgZK	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania (długoterminowe), w tym:	PZFwgZK	-	-	-	-	-	-	-
- Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu		11	-	-	-	-	11	11
- Umarzalne akcje uprzywilejowane zamienne na akcje zwykłe	PZFwgZK	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	PZFwgZK	92	14	-	-	-	198	304
Razem		1 721	14	-	-	-	728	2 463

37.3. Ryzyko stopy procentowej

W poniższej tabeli przedstawiona została wartość bilansowa instrumentów finansowych Grupy narażonych na ryzyko stopy procentowej, w podziale na poszczególne kategorie wiekowe.

Oprocentowanie zmienne

31 grudnia 2015 roku	Ogółem	Kwota wymagalna w terminie do 180 dni i na żądanie	Kwota wymagalna w terminie 181 do 1 roku	Kwota wymagalna w terminie 1- 2 lat	Kwota wymagalna w terminie powyżej 2 lat
Zobowiązania z tytułu kredytów	12 928	428	2 500	5 000	5 000
Inne zobowiązania finansowe	2 631	442	442	666	1 081

31 grudnia 2014 roku	Ogółem	Kwota wymagalna w terminie do 180 dni i na żądanie	Kwota wymagalna w terminie 181 do 1 roku	Kwota wymagalna w terminie 1- 2 lat	Kwota wymagalna w terminie powyżej 2 lat
Zobowiązania z tytułu kredytów	32 850	20 350	2 500	5 000	5 000
Inne zobowiązania finansowe	29 181	28 928	61	137	55

Oprocentowanie stałe

31 grudnia 2015 roku	Ogółem	Kwota wymagalna w terminie do 180 dni i na żądanie	Kwota wymagalna w terminie 181 do 1 roku	Kwota wymagalna w terminie 1- 2 lat	Kwota wymagalna w terminie powyżej 2 lat
Zobowiązania z tytułu pożyczek	13 492	3 373	3 373	6 746	-
Inne zobowiązania finansowe	-	-	-	-	-

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
 Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
 Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
 (w tysiącach PLN)

<i>31 grudnia 2014 roku</i>	Ogółem	Kwota wymagalna w terminie do 180 dni i na żądanie	Kwota wymagalna w terminie 181 do 1 roku	Kwota wymagalna w terminie 1- 2 lat	Kwota wymagalna w terminie powyżej 2 lat
Zobowiązania z tytułu kredytów	20 239	3 374	3 373	6 746	6 746
Inne zobowiązania finansowe	-	-	-	-	-

Oprocentowanie instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu jest aktualizowane w okresach poniżej jednego roku. Odsetki od instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu są stałe przez cały okres do upływu terminu zapadalności/ wymagalności tych instrumentów. Pozostałe instrumenty finansowe Grupy, które nie zostały ujęte w powyższych tabelach, nie są oprocentowane i w związku z tym nie podlegają ryzyku stopy procentowej.

37.4. Zabezpieczenia

Grupa stosuje uregulowania rachunkowości zabezpieczeń w ramach ryzyka walutowego oraz ryzyka cen ołowiu. Na dzień bilansowy Grupa rozpoznała w kapitałach własnych zysk w kwocie 1056 tys. zł z tytułu wyceny zabezpieczających transakcji walutowych oraz stratę w wysokości 1486 tys. zł tytułu wyceny transakcji zabezpieczających przepływy pieniężne z tytułu zakupu i sprzedaży ołowiu.

Efektywność transakcji zabezpieczających jest na bieżąco mierzona i nie występują zabezpieczenia nieefektywne, których wynik powinien być rozpoznany w rachunku wyników.

37.4.1 Zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych

Na dzień bilansowy Grupa posiadała otwarte transakcje zabezpieczające (transakcje opcyjne) o najdalszym terminie zapadalności 02 czerwiec 2016 r. wycenione na kwotę -62 tys. zł.

Wartość godziwa powyższych kontraktów kształtowała się następująco:

	<i>31 grudnia 2015</i>		<i>31 grudnia 2014</i>	
	<i>Aktywa</i>	<i>Zobowiązania</i>	<i>Aktywa</i>	<i>Zobowiązania</i>
<i>Kontrakty walutowe typu opcje</i>	-	-	-	-
Wartość godziwa	-	197	-	2 385
<i>Kontrakty walutowe typu forward</i>	-	-	-	-
Wartość godziwa	135	-	-	377

Na dzień bilansowy Grupa posiadała otwarte transakcje typu futures o najdalszym terminie zapadalności 02.04.2016 wyceniane na kwotę -781tys. USD, a po przeliczeniu na PLN wartość -3046 tys. PLN

37.4.2 Zabezpieczenie wartości godziwej

Nie wystąpiły.

38. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Grupa zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Grupa może zmienić wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy, zwrócić kapitał akcjonariuszom lub wyemitować nowe akcje. W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku i 31 grudnia 2014 roku nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

Grupa monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik zadłużenia kapitałów własnych, który jest liczony jako stosunek zobowiązań ogółem do sumy kapitałów. Do zobowiązań Grupa wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne zobowiązania (bez rezerw i rozliczeń międzyokresowych). Kapitał obejmuje kapitał własny należny akcjonariuszom Grupy.

		j.m.	2015 r.	2014 r.
	<u>zobowiązania ogółem</u>			
Wskaźnik zadłużenia kap. wł.	kapitały własne	wsk.	0,33	0,49

39. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w Grupie w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku oraz 31 grudnia 2014 roku kształtowało się następująco:

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014</i>
Zarząd	7	9
Administracja	75	78
Dział sprzedaży/zakupów	30	26
Pion produkcji	260	301
Pozostali	34	19
Razem	406	433

40. Test na utratę wartości w odniesieniu do wartości firmy

W dniu 23.10.2012 roku Spółka Orzeł Surowce sp. z o.o. nabyła 200 udziałów Spółki Centrum Recyklingu Akumulatorów sp. z o.o. o wartości nominalnej 500.00zł każdy i łącznej wartości 100 tys. zł, co stanowi 100% w kapitale zakładowym Spółki Centrum Recyklingu Akumulatorów sp. z o.o. oraz 100 udziałów Spółki Speedmar sp. z o.o. o wartości nominalnej 500.00zł każdy i łącznej wartości 50 tys. zł, co stanowi 100% w kapitale zakładowym Spółki Speedmar sp. z o.o.

Cena nabycia udziałów spółki Centrum Recyklingu Akumulatorów sp. z o.o. będzie podlegać zwiększeniu, w oparciu o faktyczne wielkości surowca zgodnego z parametrami zawartymi w umowie zakupu udziałów kupione przez spółkę Orzeł Surowce sp. z o.o. od spółki Centrum Recyklingu Akumulatorów sp. z o.o. Kwota zwiększenia ceny spółki Centrum Recyklingu Akumulatorów sp. z o.o. będzie obliczana w kilku kolejnych okresach rozliczeniowych dla każdego z nich odrębnie wg wytycznych zawartych w umowie zakupu udziałów.

Szacunek wartości godziwej dodatkowego zobowiązania został odzwierciedlony w niniejszym sprawozdaniu skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2013</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>
Wartość firmy (brutto)	12 523	12 523	12 581
Odpis aktualizacyjny	4405	4405	4 405
Wartość firmy (netto)	8 118	8 118	8 176

Odyskiwalna wartość spółki Centrum Recyklingu Akumulatorów S.A. na dzień 31.12.2015r. została ustalona na podstawie prognozy przepływów środków pieniężnych opartej na bieżących wolumenach, kosztach surowców i cenach sprzedaży. Do prognoz przepływów środków pieniężnych zastosowano stopę dyskontową przed efektem podatkowym na poziomie 6 % (2014: 6%), tj. na poziomie satysfakcjonującym Zarząd co do oczekiwanej stopy zwrotu z inwestycji. Ze względu na zmianę charakteru działalności spółki Speedmar Sp. z o.o. na działalność usługową nie brano jej pod uwagę w wycenie. W ten sposób przeprowadzona wycena wykazała wartość wyższą niż ujawniona w księgach wartość przejętych w 2012 r. spółek, stąd brak konieczności ujęcia utraty wartości.

Kluczowe założenia zastosowane do obliczenia wartości użytkowej

Obliczenie wartości użytkowej Centrum Recyklingu Akumulatorów S.A. jest najbardziej wrażliwe na następujące zmienne:

- Zmiany cen surowców;
- Zmiany cen wyrobu gotowego (ołowiu);
- Zmiany ilości skupionego surowca;
- Stopy dyskontowe;

Cena surowca – założono ceny surowca realizowane w roku obrotowym i przyjęto jako stałe na cały okres prognozy.

Ceny wyrobu gotowego – podobnie jak w przypadku surowca zastosowane stałą cenę w całym okresie prognozy na podstawie zrealizowanej ceny z roku obrotowego.

Ilości skupionego surowca – założono niewielki wzrost skupu surowca w pierwszym roku prognozowanym, a następnie ostrożnie założono utrzymanie ilości skupu surowca w następnych latach.

Stopa dyskontowa – stopa dyskontowa odzwierciedla dokonane przez kierownictwo oszacowanie ryzyka typowego dla tej działalności. Jest to wskaźnik stosowany przez kierownictwo w celu oszacowania efektywności (wyników) operacyjnych oraz oczekiwań inwestycyjnych z tego projektu.

Wrażliwość na zmiany założeń

W przypadku oszacowania wartości użytkowej CRA Sp. z o.o., istnieje możliwość wystąpienia racjonalnie uzasadnionych zmian przyjętych założeń i zmiany te mogą spowodować, iż wartość bilansowa ośrodka przekroczy jego wartość odyskiwalną lub spowoduje spadek tej wartości. Obecna wartość odyskiwalna spółek CRA Sp. z o.o. i Speedmar Sp. z o.o. w wyniku przeprowadzonego testu przekracza ich wartość bilansową. Kluczowym założeniem mającym wpływ na wrażliwość wyceny jest cena surowca skupowanego przez wycenianą spółkę oraz relacja do ceny sprzedawanych wyrobów. Koniunktura na rynku metali ma zasadnicze znaczenie dla wyceny i może mieć istotny wpływ zarówno na wycenę powyżej jak i poniżej obecnej wartości wykazanej w księgach. Na obniżenie wartości bilansowej wpływ może mieć zarówno istotny wzrost ceny nabywanych akumulatorów, jak i znaczący spadek ich ilości.

41. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym

Po dniu bilansowym według wiedzy Spółki nie miały miejsca istotne zdarzenia mogące w znaczący sposób wpłynąć na przyszłe wyniki finansowe, nieuwjęte w niniejszym sprawozdaniu.